

Хмельницький національний університет
Факультет управління, адміністрування та туризму
Кафедра менеджменту та адміністрування

ДИПЛОМНА РОБОТА

Удосконалення управління фінансами страхової компанії
(на прикладі ПрАТ «СК «ЄВРОІНС Україна», м. Київ)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 073 Менеджмент
Шифр і назва спеціальності

Освітня програма Менеджмент організацій
Назва

Шифр ДРМО. ПЗ

Виконав:

Студент 2 курсу, групи МОмз-22-1

підпис

Олег ПУСТОВІТ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник

підпис

Олена САВЧЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Нормоконтролер

Підпис

Ірина ГРАБОВСЬКА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

До захисту допускаю:

Завідувач кафедри менеджменту
та адміністрування

Підпис

Ніла ТЮРИНА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

_____ 202__р.

Хмельницький 2023

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет управління, адміністрування та туризму

Кафедра менеджменту та адміністрування

Рівень вищої освіти другий (магістрський)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

шифр і назва

Спеціальність 073 Менеджмент

шифр і назва

Освітня програма Менеджмент організацій

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри _____

“ _____ ” _____ 202 _____ р.

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Пустовіта Олега Руслановича

Прізвище, ім'я, по батькові студента

1. Тема Удосконалення управління фінансами страхової компанії (на прикладі ПрАТ «СК «ЄВРОІНС Україна», м. Київ)

керівник роботи Савченко О.В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання

Затверджено наказом ректора університету від 202_р. № __ дод. _____

2. Строк подання студентом роботи на кафедру _____

3. Вихідні дані до роботи: наукові статті, монографії, навчальні посібники, статистична інформація по страхових компаніях, бухгалтерська звітність ПрАТ «СК «ЄВРОІНС Україна», тощо

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1. Теоретичні основи управління фінансами страхової компанії. 2. Аналіз фінансово — господарської діяльності ПрАТ «СК «ЄВРОІНС Україна». 3. Шляхи удосконалення управління фінансами ПрАТ «СК «ЄВРОІНС Україна».

5. Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень): Визначення сутності фінансів страхових компаній у сучасних наукових публікаціях. Механізм формування фінансових потоків страхової компанії. Модель управління грошовими потоками страхової компанії. Аналіз премій за напрямками страхової діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2021 та 2022 рік. Основні техніко-економічні показники ПрАТ «СК «Євроінс Україна». Матриця позиціонування страхової компанії рівноваги та збалансованості. Зведена таблиця заходів.

6. Консультанти розділів дипломної роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1. Теоретико-методичний	Савченко О.В., доцент кафедри МА		
2. Дослідницько-аналітичний	Савченко О.В., доцент кафедри МА		
3. Проектно-рекомендаційний	Савченко О.В., доцент кафедри МА		
4. Нормоконтроль			

7. Дата видачі завдання

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів (розділів) дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми дипломної роботи		
2.	Одержання індивідуального завдання		
3.	Складання календарного плану графіка написання дипломної роботи		
4.	Аналіз літератури, участь у виконанні науково-дослідних робіт, інші заходи		
5.	Корегування теми дипломної роботи та календарного плану-графіку		
6.	Підготовка першого розділу		
7.	Підготовка другого розділу		
8.	Підготовка третього розділу		
9.	Підготовка висновків		
10.	Здача науковому керівнику		

Студент

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник роботи

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

АНОТАЦІЯ

Пустовіт О.Р. Удосконалення управління фінансами страхової компанії
(на прикладі ПрАТ «СК «ЄВРОІНС Україна», м. Київ)
Керівник роботи – к.е.н., доцент кафедри МА Савченко О.В. Дипломна робота
магістра: 83 с., 10 рисунків, 20 таблиць, 42 джерела посилання.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ,
СТРАХОВА ДІЯЛЬНІСТЬ, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ

В першому розділі дипломної роботи проаналізовано теоретичні основи управління фінансами страхових компаній.

В другому розділі дипломної роботи магістра викладено аналіз діяльності ПрАТ «СК «ЄВРОІНС Україна» та управління фінансами та фінансовою стійкістю в цілому.

В третьому розділі запропоновано ряд рекомендацій щодо оптимізації управління фінансами ПрАТ «СК «ЄВРОІНС Україна», зокрема:

- складання матриці фінансового розвитку та розрахунок інтегрального показника розвитку компанії;
- забезпечення оптимізації диверсифікації страхових резервів з урахуванням сучасних умов;
- запровадження репутаційного підходу при роботі зі стейкхолдерами та його вплив на фінансову надійність ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ	8
1.1 Сутність фінансів страхової компанії та особливості їх організації	8
1.2 Сутність та критерії ефективного управління фінансовою діяльністю страхової компанії як системним процесом	13
1.3 Сучасні проблеми підвищення фінансової стійкості страхової компанії	17
2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «СК «ЄВРОІНС УКРАЇНА»	23
2.1 Загальна характеристика ПРАТ СК «Євроінс Україна»	23
2.2 Аналіз показників діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна»	31
2.3 Аналіз управління фінансами та фінансова стійкість ПрАТ «СК «Євроінс Україна»	37
3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПРАТ “СК «ЄВРОІНС УКРАЇНА””	47
3.1 Матриця фінансового розвитку та оптимізація фінансової стратегії ПрАТ «СК «Євроінс Україна»	47
3.2 Напрямки та особливості диверсифікації страхових резервів компанії	54
3.3 Репутаційно-імеджевий підхід по роботі зі стейкхолдерами та фінансова надійність ПрАТ «СК «Євроінс Україна»	57
ВИСНОВКИ	69
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	72
ДОДАТКИ	77

ВСТУП

Фінансова нестабільність у різних секторах економіки викликає низку проблем, пов'язаних із забезпеченням суб'єктами господарювання фінансової стійкості та надійності.

Особливо актуальними виявляються ці питання для фінансових посередників, які привласнюють значні фінансові ресурси на довгострокових засадах або, наприклад, для страхових компаній, що здійснюють страхування ризиків та формують страхові резерви, взявши на себе відповідні зобов'язання.

Діяльність страховиків не обмежується лише отриманням прибутку в результаті функціонування, а також передбачає безпосереднє забезпечення страхового захисту. Для досягнення цієї мети страхові компанії повинні мати достатньо фінансових ресурсів. Здійснення цього завдання в умовах впливу різноманітних факторів зовнішнього та внутрішнього конкурентного середовища є можливим за умови впровадження ефективного управління фінансовим потенціалом страховика та організації його фінансової діяльності.

В умовах фінансової глобалізації та інтеграції, управління фінансами страхових компаній стає важливим пріоритетом економічної політики.

Макроекономічна стабільність та економічне зростання нерідко залежать від фінансової стійкості страхових компаній. З цієї причини стають актуальними питання забезпечення ефективного управління фінансами страховиків та методів управління фінансовою стійкістю.

Важливо відзначити, що значний внесок у розв'язання ряду теоретико-методичних та організаційних завдань управління фінансовим потенціалом на рівні страхової компанії та забезпечення сталого фінансового розвитку вітчизняного страхового сектору був зроблений вченими, серед яких виділяються: Н. Нагайчук, О. Гаманкова, Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко, Л. Гринів, О. Ватаманюк, О. С. Світлична, Н. М. Сташкевич Н.

Лаврук, Л. В. Русул та інші. Їх дослідження спрямовані на вдосконалення методів управління фінансовим потенціалом, а також на вирішення актуальних завдань, пов'язаних з фінансовою стійкістю та розвитком страхового сектору в Україні. Результати їхньої роботи виявляються у практичних рекомендаціях для страхових компаній та в удосконаленні загальної стратегії управління фінансовими ресурсами в цій галузі.

Метою даної дипломної роботи магістра є теоретичне обґрунтування управління фінансовими ресурсами страхової компанії в умовах сучасного конкурентного середовища, аналіз діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» та стану управління фінансами на даному підприємстві, розробка шляхів оптимізації управління фінансами об'єкта дослідження.

Об'єктом дослідження є фінансові ресурси та фінансовий стан страхової компанії ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Предметом дослідження є моделі оцінки і аналізу ефективності управління фінансовими ресурсами компанії.

Для досягнення поставленої мети у роботі використовувались різноманітні методи, включаючи загальнонаукові та емпіричні підходи. Зокрема, були використані методи аналізу і синтезу для розгляду теоретичних аспектів управління фінансовим потенціалом страхової компанії. Методи індукції і дедукції використовувались для логічного узагальнення і систематизації отриманих даних. Також були використані економічний, порівняльний, статистичний та репутаційно-імеджевий аналіз для оцінки сучасного стану розвитку та тенденцій страхового ринку України, а також для оцінювання фінансово-господарської діяльності та фінансового потенціалу страхової компанії ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Методи наукового абстрагування та моделювання були використані під час розроблення рекомендацій щодо удосконалення складових механізму управління фінансовим потенціалом страхової компанії. Використання цих

методів дозволило систематизувати і проаналізувати інформацію для отримання обґрунтованих висновків та розробки рекомендацій.

Інформаційною базою для проведення дослідження були використані законодавчі акти України, матеріали Державної служби статистики України та Національного банку України. Також використовувались наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з питань оцінки фінансового стану, схильності до банкрутства та антикризового управління страхової компанії, економічна інформація та фінансова звітність ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Отримані результати дослідження мають практичне значення та полягають у тому, що їх використання дозволяє забезпечити системний підхід до процесу управління фінансовим потенціалом страхової компанії. Це, в свою чергу, сприяє підвищенню ефективності та конкурентоспроможності компанії на ринку фінансових послуг.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1 Сутність фінансів страхової компанії та особливості їх організації

У сучасній світовій економіці страхування виступає фінансовим гарантом, що дозволяє компенсувати збиток, який виникає в результаті різного роду непередбачених подій. Разом з тим у багатьох розвинених країнах світу страхові компанії за своєю потужністю і розмірами концентрованого у них капіталу стоять нарівні з банками і є важливою галуззю фінансового сектора економіки.

Таким чином, страхування – це одна з галузей економіки, яка має велике суспільне, соціальне та економічне значення для країни. Зараз страхування в Україні - це динамічна галузь, яка тільки розвивається та спирається на величезний і практично не освоєний ринок, що на думку провідних спеціалістів має значний потенціал для розвитку та підвищення рівня якості страхових продуктів.

Однак, тільки налагоджена система функціонування фінансів, обґрунтована тарифна політика і правильно організована методика формування страхових резервів в поєднанні з ефективним їх розміщенням здатні забезпечити страхової компанії фінансову стійкість.

Надійність страхової компанії напряму залежить від її фінансової стійкості, тобто здатності покривати страхові випадки клієнтів передбачених страховими договорами.

Разом з тим, тема організації та функціонування фінансів страхових компаній є недостатньо розробленою в порівнянні з фінансами інших галузей.

Оскільки, це досить молода галузь економіки їй приділена не така велика кількість наукових публікацій та досліджень, але все ж таки новий напрямок породжує цікавість, що у свою чергу приваблює все більше сучасних науковців (таблиця 1.1)

Акумулюючи значні грошові кошти, страховики мають можливість здійснювати страховий захист страхувальників. Крім того, вони мають значні обсяги тимчасово вільних коштів і здійснюють не тільки страхову, а й інвестиційну діяльність.

У цьому секторі економіки циркулюють значні грошові потоки і страхові організації є активними учасниками перерозподілу ВВП, перетворюючись на складні фінансові інститути, що мають свою галузеву специфіку.

Таблиця 1.1 – Визначення сутності фінансів страхових компаній у сучасних наукових публікаціях

Автор	Визначення сутності фінансів страхової компанії
1	2
О. О. Гаманкова [8, с. 16]	фінанси страхових організацій – економічні відносини у грошовій формі, які опосередковують кругообіг грошових коштів страховиків з метою забезпечення статутної діяльності і пов'язані з рухом грошових потоків, капіталу, розподілом та використанням доходів і грошових фондів страхових організацій
Н. Г. Нагайчук [17, с. 35]	фінанси страхової компанії – це економічні відносини пов'язані з рухом грошових коштів, формуванням, розподілом і використанням доходів і фондів страховика для забезпечення страхового захисту страхувальників, прибутку засновників та достатнього фінансового забезпечення власного функціонування (господарської діяльності страхової компанії)
О. С. Світлична, Н. М. Сташкевич [29, с. 12]	фінанси страхових організацій – сукупність економічних відносин, регульованих державою, пов'язаних з формуванням і використанням грошових коштів страховика в процесі його господарської діяльності

Кінець таблиці 1.1

Автор	Визначення сутності фінансів страхової компанії
1	2
Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко [9, с. 12]	фінанси страхових організацій – це регульовані державою економічні відносини у грошовій формі, які виникають в процесі формування, розподілу і використання фінансових ресурсів страховика для забезпечення його статутної діяльності, власного розвитку та інтересів засновників
Н. А. Лаврук, Л. В. Русул [14, с. 681]	фінанси страхових організацій – специфічні економічні відносини з приводу забезпечення мобілізації коштів страхувальників і створення відповідних фінансових ресурсів (зокрема, страхових резервів) з метою надання страхувальнику страхового захисту

Деякі науковці, а саме: Говорушко Т.А. та Світлична С.О., ототожнюють функції фінансів страхових організацій з функціями фінансів підприємств, оскільки фінанси страхових компаній є сегментом фінансів підприємств. Але інші автори, розширюють перелік функцій фінансів страхових організацій з урахування їхньої специфічності функціонування.

Так, наприклад, Нагайчук Н. Г. наголошує на тому, що оскільки страхові організації на фінансовому ринку виконують роль фінансових посередників інвестиційного типу, мобілізуючи страхові премії страхувальників, вони, таким чином, забезпечують переміщення і перерозподіл вартості в масштабі як національної, так і світової економіки, що дає підстави говорити про мобілізаційну та розподільну функцію фінансів страхових компаній.

За своєю суттю, основа фінансових ресурсів страхової компанії являє собою залучений капітал, який деякий час складає сукупність тимчасово вільних коштів страховика. Кругообіг коштів організації не обмежується проведенням страхових операцій, він ускладнюється залученням коштів в інвестиційний процес, який є необхідним для збільшення капіталу компанії та кращого забезпечення страхувальників.

Таким чином, фінансові ресурси страхової компанії – це сукупність тимчасово вільних коштів страховика, які знаходяться у господарському обороті та використовуються для проведення страхових операцій, а також здійснення інвестиційної діяльності (рисунок. 1.1).

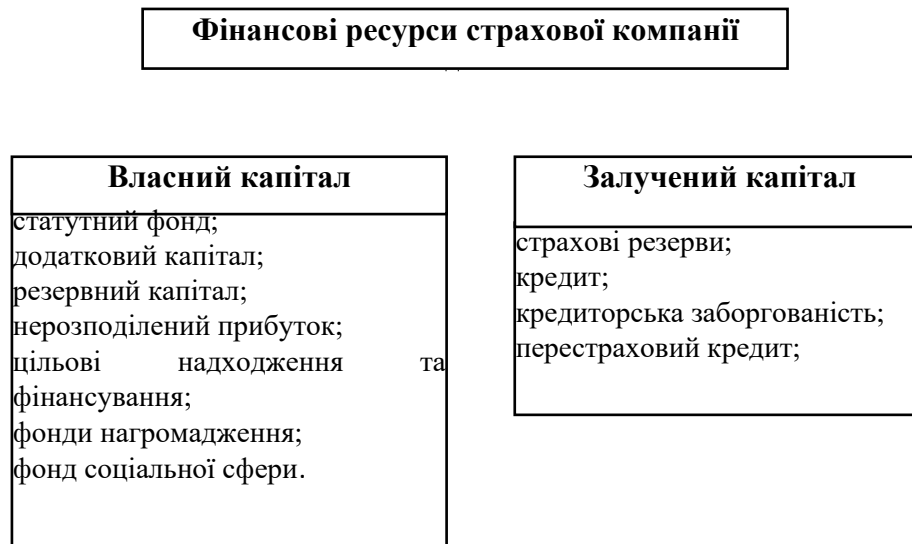

Рисунок 1.1 - Структура фінансових ресурсів страхової компанії

Фінансові ресурси страхової компанії складаються з двох основних частин: власного та залученого капіталу, при цьому залучена частина капіталу значно переважає над власним капіталом, тому що діяльність страхової компанії заснована на створенні грошових фондів, джерелом яких є кошти страхувальників, які були отримані у вигляді страхових премій. Вони не належать страховику.

Ці кошти лише тимчасово, на період дії договорів страхування, знаходяться в розпорядженні страхової компанії. Після цього вони використовуються або на виплату страхової суми, або перетворюються в дохідну базу, якщо договір закінчився безбитково, або повертаються страхувальникам в тій частині, яка була передбачена умовами договору.

Фінансові ресурси страхової компанії постійно знаходяться в русі і являють собою фінансові потоки. Потік фінансових ресурсів – це різниця між

надходженнями та витратами фінансових ресурсів за певний проміжок часу, які не залежать від джерел їх утворення (рисунок 1.2).

Рисунок 1.2 - Механізм формування фінансових потоків страхової компанії

На моменті створення страхової компанії базовим елементом фінансових ресурсів виступає власний капітал, який у процесі діяльності збільшується за рахунок різноманітних додаткових джерел прибутку, результатів інвестиційної діяльності, емісійного доходу, тощо. Власний капітал страхової компанії виконує одну з основних функцій компанії: фінансової гарантії та виконання зобов'язань за договорами страхування.

Важливу роль у функціонуванні компанії відіграють страхові резерви, розміщення яких повинно здійснюватися страховиками на умовах диверсифікації, поворотності, прибутковості та ліквідності.

Отже, ефективне формування фінансових ресурсів, їх структури та джерел, а також механізму формування фінансових потоків та використання ефективних методів управління ними дозволять забезпечити надійний страховий захист в процесі життєдіяльності компанії та надані страхових послуг.

1.2 Сутність та критерії ефективного управління фінансовою діяльністю страхової компанії як системним процесом

Згідно стандартів бухгалтерського обліку України визначення «фінансової діяльності» є досить суворим та стосується, в основному, зміни пасивів підприємства.

У широкому розумінні під фінансовою діяльністю визначають усі заходи, пов'язані з мобілізацією, використанням, примноженням (збільшенням вартості) та поверненням капіталу організації.

Рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності визначається на основі змін у статтях балансу за розділом «Власний капітал» та статтях, пов'язаних з фінансовою діяльністю, у таких розділах, як: «Забезпечення наступних витрат і платежів», «Довгострокові зобов'язання» і «Поточні зобов'язання» («Короткострокові кредити банків» і «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями», «Поточні зобов'язання за розрахунками з учасниками») тощо.

Прикладом грошових потоків, що виникають у результаті фінансової діяльності підприємства можна визначити:

- a) надходження грошових коштів від випуску акцій або інших інвестиційних інструментів;
- b) виплати грошових коштів власникам для придбання або викупу раніше випущених акцій суб'єкта господарювання;
- c) надходження грошових коштів від випуску незабезпечених боргових зобов'язань, позик, векселів, облігацій, іпотеки, а також інших коротко- або довгострокових позик;
- d) виплати грошових коштів для погашення раніше взятої позик.

Основна фінансова діяльність підприємства спрямована на вирішення таких основних завдань:

- a) забезпечення фінансовими ресурсами поточної операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства;
- b) пошук резервів збільшення доходів, прибутків і рентабельності підприємства;
- c) забезпечення виконання фінансових зобов'язань перед діловими партнерами (постачальниками, підрядниками, банками, страховими та інвестиційними компаніями тощо), бюджетом і цільовими фондами;
- d) фінансове забезпечення виробничого і соціального розвитку підприємства;
- e) контроль за ефективним розподілом і цільовим використанням фінансових ресурсів.

При управлінні фінансовою діяльністю доцільно використовувати системний підхід, у основі якого лежить розгляд економічних об'єктів як систем, а дослідження орієнтується на розкриття цілісності об'єкта, на виявлення зв'язків у ньому і зведення їх у єдину теоретичну картину.

Система — комплекс елементів та їхніх властивостей, взаємодія між якими зумовлює появу якісно-нової цілісності.

Один із основоположників загальної теорії систем Л. Берталанфі визначав систему як комплекс взаємодіючих елементів. Ю.П. Сурмін визначає систему, як сукупність елементів, що знаходяться в відносинах і зв'язках один з одним і з середовищем, які створюють певну цілісність, єдність, а В.Д.Бігдаш — як упорядковану сукупність взаємозалежних і взаємодіючих елементів, що призначена для досягнення визначеної цілі, виконання визначених функцій.

Системний підхід полягає в тому, що будь-який більш менш складний об'єкт розглядається в якості відносно самостійної системи зі своїми особливостями функціонування і розвитку.

Ґрунтуючись на ідеях цілісності і відносної незалежності об'єктів, що знаходяться в цілісному світі, принцип системності передбачає представлення досліджуваного об'єкта як деякої системи, що характеризується:

- a) елементним складом;
- b) структурою як формою взаємозв'язку елементів;
- c) функціями елементів і цілого;
- d) єдністю внутрішнього і зовнішнього середовища системи;
- e) законами розвитку системи і її складових.

Властивості системи залежать від властивостей її елементів, але сума властивостей елементів системи не рівнозначна властивостям її самої в цілому.

Фінансова стійкість характеризує результативну діяльність компанії, слугує важливим показником при прийнятті рішень потенційними страхувальниками при виборі надійного страховика, а також виступає об'єктом пильної уваги з боку регулятора.

Кожна зацікавлена сторона потребує оцінки фінансової стійкості страхової компанії, яка формується за умови ефективної системи управління.

Ключовою проблемою при проведенні оцінювання ефективності системи управління фінансовою стійкістю страхової компанії, на сьогодні є відсутність системи оціночних коефіцієнтів із урахуванням умов об'єктивності, достатності, порівнянності, інформативності та специфіки функціонування, що має особливості та відмінності від інших суб'єктів господарювання (підприємств, банків і т.п.).

Варто зазначити, що страхуванню як виду бізнес діяльності притаманна підвищена ризикованість, і це позначається на характері фінансових відносин.

Розглянемо модель управління, що дозволяє формувати фінансовий результат через геліоцентричну систему відліку, де в центрі страхова компанія і вектор, який характеризує доходи направлений до страхової компанії, а вектор грошового потоку направлений від страховика – витрати (рисунок 1.3).

Дана модель побудовано згідно з положеннями Закону України «Про страхування» але такий рух грошових коштів у страхових компаніях не зовсім відповідає діяльності у сучасних умовах.

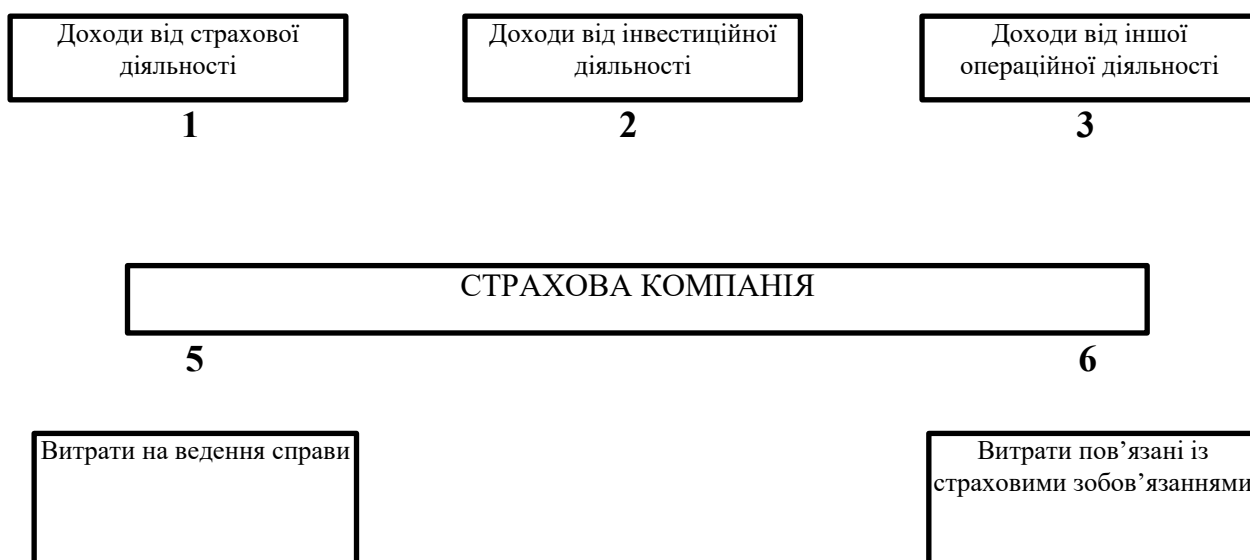

Рисунок 1.3 – Модель управління грошовими потоками страхової компанії

По-перше, необхідно відокремити інвестиційну діяльність страховика від його основної – страхової. Незважаючи на те, що між ними існує певний зв'язок, все ж таки це різні види фінансової діяльності.

По-друге, поряд із витратами на ведення справи, доцільно співставити також витрати з основними видами діяльності страхової організації аналогічно до того, як формуються доходи. Адже, якщо страховик отримує доходи з цих різних видів діяльності, відповідно мають місце й витрати при здійсненні діяльності відповідного напрямку. На основі витрат пов'язаних із страховою діяльністю і визначається собівартість страхової послуги.

Витрати, пов'язані з інвестиційною діяльністю, залежать від конкретних видів та структури активів та пасивів страховика.

Як правило, такі витрати складаються з оплати послуг фінансово-кредитних установ, які діють на ринку цінних паперів і можуть виглядати досить незначними порівняно з доходами від інвестиційних та фінансових операцій.

У даному секторі економіки здійснюються рух значні грошові потоки, де страхові компанії України виступають активними учасниками перерозподілу валового внутрішнього продукту, перетворюючись на складні фінансові інституції галузевої специфіки страхового ринку.

1.3 Сучасні проблеми підвищення фінансової стійкості страхової компанії

На сьогодні Україна має тяжкий соціально-економічний стан та політичну нестабільність, що у свою чергу впливає як на діяльність суб'єктів господарювання, так і на суспільство в цілому.

Несприятлива економічна ситуація в країні не дає можливості повноцінно розвиватися та забезпечувати стабільну діяльність підприємств, що призводить до постійної загрози закриття та банкрутства, неплатоспроможності та неконкурентоздатності.

Через це страхові компанії повинні так будувати свою діяльність, щоб мати в майбутньому фінансову стійкість та надійність, як для себе, свої клієнтів, так і для країни, в цілому.

Перш за все потрібно навчитися реально оцінювати свої можливості та враховувати можливі зовнішні та внутрішні загрози. В даній ситуації, яка склалась в країні страховий ринок посідає одне з найважливіших місць, адже страховики виступають інституційними інвесторами, зокрема кошти отриманні від страхової діяльності, можуть бути джерелом впровадження державних проєктів.

Державна влада у свою чергу зобов'язана покращувати економічне забезпечення суспільства, цим даючи людям змогу заощаджувати. Але для того, щоб населення мало довіру передати відповідальність за своє життя чи

майно страховим компаніям, організації повинні приділити значну увагу своїй фінансовій стійкості.

Фінансова стійкість є важливим фактором функціонування страхової компанії, тому що правильний розрахунок використання коштів дасть змогу в майбутньому відшкодувати страхові виплати за договорами страхування, цим самим уникнути банкрутства та отримати прибуток.

Механізм страхування забезпечує захистом юридичних та фізичних осіб від різних небезпек (ризиків). Однією з особливостей роботи страхової компанії є отримання «грошей наперед» задля надання гарантій страхувальникам з боку страховика.

Перш за все потрібно розглянути сьогодишню ситуацію, яка склалась на страховому ринку за останні 3 роки, аналіз страхового ринку проводжу виходячи з останніх трьох років, тому що це економічно досить важкий період, пройти який можуть не усі страхові компанії (Таблиця 1.2).

Кількість страхових України на кінець серпня 2023 року зменшилася на 17,8% - зі 140 до 115 компаній, з них на ринку працює 103 страховика non-life (інші види страхування, окрім страхування життя), з яких лише 60 компаній мають виплати більше 1 млн. грн. та 12 life – страховиків (страхування життя), з яких активно продовжують працювати 11 компаній.

Отже, виходячи з щорічних результатів Національного банку України, кількість діючих страхових компаній зменшується.

Таблиця 1.2 – динаміка кількості страхових компаній на ринку України за 2021-2023 роки

Сектор страхування	2021	2022	Серпень 2023 року
Загальна кількість страхових компаній	169	140	115
Кількість страхових компаній «non-life»	152	127	103
Кількість страхових компаній «life»	17	13	12

На фінансову стійкість страхової компанії впливають як зовнішні та і внутрішні чинники, це пояснюється тим, що страхова компанія виступає одночасно і об'єктом, і суб'єктом економічних відносин.

Зовнішні фактори – це фактори, які не пов'язані та не залежать від роботи та продуктивності страхової компанії.

До зовнішніх факторів можна віднести:

- a) економічні (рівень інфляції, економічна та політична ситуація країни, конкуренція на страховому ринку, грошово-кредитна політика країни);
- b) соціальні (рівень смертності населення, рівень захворюваності);
- c) психологічні (репутація страховиків);
- d) екологічні (навколишнє середовище, яке впливає на рівень захворюваності).

Також важливим зовнішнім фактором є політична ситуація, адже політична нестабільна в країні не дасть змогу нормального функціонування як окремих страхових компаній так і в страхового ринку в цілому.

Внутрішні фактори – це фактори, які впливають на діяльність страхової компанії безпосередньо всередині компанії.

Їх можна поділити на фінансові та не фінансові.

До фінансових належить:

- a) статутний капітал;
- b) перестраховання;
- c) ефективна тарифна політика;
- d) інвестиційна політика;
- e) страховий портфель.

Не фінансові фактори у свою чергу можна поділити на управлінські та загальні.

До управлінських факторів відноситься: маркетинг, кадрова політика та комунікація як керівництва з працівниками, так і працівників з клієнтами.

Тобто саме обслуговування страхувальника, відношення до нього та надання повного переліку всіх нюансів майбутнього співробітництва буде відігравати значну роль при виборі страхувальником страховика.

До загальних факторів відноситься організаційна структура, склад робітників та засновників, а також фінансове становище засновників.

Звісно, що охопити та контролювати всі фактори страховій компанії надто складно, тому робота та розвиток буде залежати безпосередньо від тих факторів, які страховик визначить пріоритетними.

Головними мають бути внутрішні фактори, адже зовнішні фактори страховики не можуть контролювати.

Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в умовах поглиблення світових інтеграційних процесів в економіці та посилення взаємозалежності учасників страхового ринку є надзвичайно важливим завданням.

Фінансова стійкість страхових компаній виступає одним з основних критеріїв при виборі страховика потенційними страхувальниками, а також основою успішного її функціонування й розвитку.

Серед основних умов забезпечення фінансової стійкості страховика можна відмітити: достатній розмір власного капіталу, оптимальну тарифну політику, збалансованість страхового портфеля, система перестрашування, достатній розмір страхових резервів для здійснення майбутніх виплат, оптимальну інвестиційну політику та високий рівень платоспроможності страхової компанії та стратегія компанії стосовно витрат шляхом впровадження технологічних інновацій

Фінансова стійкість страхових компаній виступає одним з основних критеріїв при виборі страховика потенційними страхувальниками, а також основою успішного її функціонування й розвитку.

Серед основних умов забезпечення фінансової стійкості страховика можна відмітити: достатній розмір власного капіталу, оптимальну тарифну

політику, збалансованість страхового портфеля, система перестраховання, достатній розмір страхових резервів для здійснення майбутніх виплат, оптимальну інвестиційну політику та високий рівень платоспроможності страхової компанії та стратегія компанії стосовно витрат шляхом впровадження технологічних інновацій.

Висновки до розділу 1

У першому розділі дослідження розглядаються теоретично-концептуальні аспекти, пов'язані з пропозицією інструментів для розробки концепції управління діяльністю страхових компаній. Сучасні економісти досліджують цей аспект з точки зору формування страхових резервів та забезпечення страхового захисту для страхувальників у майбутньому. У цьому контексті важливим є розуміння того, як страхові компанії формують свої резерви та як цей процес впливає на їхню здатність забезпечити фінансовий захист в разі настання страхового випадку.

Також можуть розглядатися питання стосовно ефективного управління ризиками, фінансової стійкості та використання різних інструментів для забезпечення успішної діяльності страхових компаній. Важливим аспектом є розробка концепції, яка враховує сучасні тенденції та вимоги ринку, а також забезпечує стійке та довгострокове функціонування компаній у сфері страхування.

Комплексний підхід до аналізу грошових потоків страхової компанії є ключовим для оцінки її фінансової ефективності та стійкості. Дослідження функціональних та структурних змін дозволяє виявити можливості для оптимізації операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також

забезпечити джерела для підвищення рівня фінансової стійкості страхової компанії.

Під час аналізу грошових потоків слід звертати увагу на різноманітність та співвідношення критеріїв дохідності і ризику. Важливо збалансувати розподіл капіталу та фінансових ресурсів, враховуючи різні маси поточних активів та їх ліквідність. Правильне співвідношення джерел фінансування та оптимізація напрямків діяльності страховика можуть сприяти підвищенню ефективності його фінансового управління.

2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «СК «ЄВРОІНС УКРАЇНА»

2.1 Загальна характеристика ПрАТ СК «Євроінс Україна»

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія» Євроінс Україна є досвідченим учасником українського страхового ринку, яка почала працювати з 1992 року під назвою СК «Алькона». Материнська компанія Euroins Insurance Group, входить в структуру Eurohold Bulgaria. Це одна з найбільших незалежних фінансових груп в Центральній, Східній і Південно-Східній Європі.

На сьогоднішній день група веде бізнес в 11 країнах, включно з ринками Болгарії, України, Північної Македонії, Греції та Румунії. Акції холдингу котируються на Болгарській, а також на Варшавській фондових біржах.

Починаючи з 2008 року, після змін в структурі акціонерів, компанія працювала у складі німецького холдингу Talanx International AG (до 17.11.2010 — HDI-Gerling International Holding AG) під оновленим брендом «HDI СТРАХУВАННЯ».

В зв'язку з тим, що 12.08.2016 р. були проведені усі необхідні дії щодо переоформлення права власності на акції ПАТ «ХДІ страхування» з боку ЄВРОІНС ІНШУРИНС ГРУП АД (EUROINS INSURANCE GROUP AD) (ЄІГ) в розмірі 99,29%, на загальних зборах акціонерів, що відбулись 29.09.2016 р., було прийнято рішення змінити назву ПАТ «ХДІ Страхування» на ПАТ «СК «Євроінс Україна».

Згідно рішення загальних зборів акціонерів, що відбулися 12.04.2017 р., було прийнято рішення змінити тип Товариства з ПАТ «СК «Євроінс Україна» на ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Органами управління Товариства є :

- 1) Загальні збори акціонерів;
- 2) Наглядова рада;
- 3) Правління.

Органом контролю є ревізійна комісія (структура управління компанії наведена в рисунку А.1. додатку А)

Товариство станом на звітну дату має 25 ліцензій, згідно яких здійснює діяльність у сфері страхування, з них:

- a) добровільне медичне страхування;
 - b) добровільне страхування від нещасних випадків;
 - c) добровільне автострахування КАСКО;
 - d) добровільне страхування майна;
 - e) добровільне страхування від нещасного випадку;
 - f) страхування від вогневих ризиків;
 - g) обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності автовласників (ОСЦПВ);
 - h) обов'язкове страхування предмета іпотеки;
 - i) обов'язкове страхування відповідальності власників зброї та ін.
- (таблиця 2.1 та 2.2)

У страховому портфелі ПрАТ «СК «Євроінс Україна» розроблені страхові програми: «Розумне КАСКО плюс (авто)»; «Все включено (авто)»; «Будинок (майно)»; «Все включено (майно)».

У компанії надають індивідуальне і корпоративне страхування, страхові продукти охоплюють всі сектори страхового ринку, що відповідає стратегії компанії.

Метою інвестиційної діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» є надійність та впевненість клієнтів у довгостроковому виконанні компанією взятих на себе зобов'язань.

Таблиця 2.1 – Аналіз премій за напрямками страхової діяльності ПрАТ СК «Євроінс Україна» за 2021 рік

	С (д) наземного транспорт у, крім залізнично го	С(о) ЦВ власників транспортн их засобів (за звичайними договорами)	С (д) медичне страхуван ня	С(д) відповід альності перед третіми особами	С(д) вантажі в та багажу	Інші види страхуван ня	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8
Премії, валова сума	92 986	265 396	72 391	26 520	12 783	113 503	583 579
Зміна резерву незароблений премій	(410)	(44 716)	(13 134)	(281)	(1 397)	(11 913)	(71 851)
Валова сума зароблених премій	92 576	220 680	59 257	26 239	11 386	101 590	511 728
За вирахуванням: Страхові премії, передані у перестраховання	(22 483)	(47 540)		(19 255)	(5 188)	(36 514)	(130 980)
Частка перестраховиків у зміні резерву незароблених премій	(84)	15 650		(437)	852	(2 408)	13 573
Зароблені премії, передані у перестраховання	(22 567)	(31 890)		(19 692)	(4 336)	(38 922)	(117 407)
Чисті зароблені пермії	70 009	188 790	59 257	6 547	7 050	62 668	394 321

Таблиця 2.2 – Аналіз премій за напрямками страхової діяльності ПрАТ СК «Євроінс Україна» за 2022 рік

	С (д) наземного транспорт у, крім залізничн ого	С(о) ЦВ власників транспортн их засобів (за звичайними договорами)	С (д) медичне страхуван ня	С(д) відповід альності перед третіми особами	С(д) вантажі в та багажу	Інші види страхуван ня	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8
Премії, валова сума	55 561	286 702	51 226	6 891	7 892	60 853	469 125
Зміна резерву незароблений премій	20 592	(31 449)	12 237	5 711	1 237	20 009	28 337
Валова сума зароблених премій	76 153	255 253	63 463	12 602	9 129	80 862	497 462
За вирахуванням: Страхові премії, передані у перестраховання	(17 765)	(47 735)	-	(4 543)	(3 525)	(24 501)	(98 069)

Кінець таблиці 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8
Частка перестраховиків у зміні резерву незароблених премій	(7 058)	11 004	-	(3 779)	(675)	(7 991)	(8 499)
Зароблені премії, передані у перестраховання	(24 823)	(36 731)	-	(8 322)	(4 200)	(32 492)	(106 568)
Чисті зароблені премії	51 330	218 522	63 463	4 280	4 929	48 370	390 894

Виходячи з даних таблиць 2.1 та 2.2 можна зробити висновок, що компанія отримує найкращі результати від обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників автотранспорту 265396 тис. грн у 2021 році та 286702 тис. грн у 2022 році. Наступними вагомими частинами загальних чистих зароблених премій виступають медичне страхування та добровільне страхування транспортного засобу (КАСКО).

Компанія має добре розвинену співпрацю з різними медичними закладами та аптеками по Україні та за її межами, саме це і спонукає клієнтів до укладати та продовження медичних страхових договорів, що у свою чергу приносить гарні фінансові результати у 2021 році 72391 тис. грн., а у 2022 році 51226 тис. грн.

Кількість зароблених премій по договорам КАСКО у 2022 році скоротилася відносно 2021 року і становить 55561 тис. грн., що на 37425 тис. грн менше ніж попереднього року (92986 тис. грн.).

Кошти, які компанія використовує для покриття страхових резервів та виконання зобов'язань за договорами страхування розміщуються в найбільш надійних та високоліквідних активах: в облігаціях Міністерства фінансів України, депозитах в державних, комерційних банках та банках іноземних банківських груп, кредитний рейтинг яких відповідає інвестиційному рівню за національною рейтинговою шкалою, визначеною законодавством України.

З метою захисту активів від впливу інфляції та нівелювання валютних ризиків, значну частину інвестиційного портфелю компанії розміщено на

депозитних вкладах в іноземній валюті та у валютних облігаціях Міністерства фінансів України.

Підприємство у своїй діяльності гарантує працівникам соціальні гарантії, передбачені чинним законодавством України, своєчасно та у повному обсязі проводиться виплата заробітної плати, оплачуються лікарняні та відпускні. Станом на 2022 рік в компанії працює 256 осіб.

Після введення військового стану на території України, акціонерами Товариства надано допомогу та підтримку працівникам і їх родичам, шляхом евакуації усіх бажуючих до Болгарії.

Товариство у своїй діяльності дотримується принципів корпоративного управління, які визначені чинним законодавством України:

1. щорічно звітує про результати фінансово-господарської діяльності Товариства на загальних зборах акціонерів;
2. щорічно звітує про результати фінансово-господарської діяльності;
3. акціонерам надається можливість ознайомитися з матеріалами зборів та річними звітами;
4. контроль за діяльністю виконавчого органу здійснює ревізійна комісія та загальні збори;

Вартість послуги визначається у відповідності до затверджених Правил страхування (для добровільних видів страхування) або згідно з відповідними нормативно-правовими актами (для обов'язкових видів страхування) та зазначається в договорі, укладеному зі страхувальником, залежно від виду страхування, розміру франшизи, погоджених сторонами умов страхування та інших умов, що мають значення для визначення вартості послуги.

ПрАТ «СК «Євроінс Україна» на виконання статті 30 Закону України «Про страхування» дотримується умов забезпечення платоспроможності страховика, зокрема, вимоги щодо наявності гарантійного фонду страховика.

До гарантійного фонду страховика належить додатковий та резервний капітал, а також сума нерозподіленого прибутку.

Що ж стосується страхових виплат, то вони мають наступний вигляд (таблиця 2.3 та 2.4)

Таблиця 2.3 – Аналіз нарахованих збитків за напрямками страхової діяльності за 2021 рік.

	С(д) наземного транспорту, крім залізничного	С(о) ЦВ власників транспортних засобів (за звичайними договорами)	С(д) медичне страхування	С(д) від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	Інші види страхування	Усього
Страхові відшкодування	(55 405)	(104 021)	(38 654)	(9 088)	(5 382)	(212 550)
Частка страхових виплат/відшкодувань, компенсовані перестраховиками	20 222	35 274		8 817	1 138	65 451
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	(35 183)	(68 747)	(38 654)	(271)	(4 244)	(147 099)

Таблиця 2.4 – Аналіз нарахованих збитків за напрямками страхової діяльності за 2022 рік.

	С(д) наземного транспорту, крім залізничного	С(о) ЦВ власників транспортних засобів (за звичайними договорами)	С(д) медичне страхування	С(д) від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	Інші види страхування	Усього
Страхові відшкодування	(32 022)	(117 695)	(34 667)	(4)	(3 131)	(187 519)
Частка страхових виплат/відшкодувань, компенсовані перестраховиками	12 633	40 783		2	769	54 187
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	(19 389)	(79 912)	(34 667)	(2)	(2 362)	(133 332)

За даними таблиць 2.3 та 2.4 найбільша сума нарахованих збитків за обов'язковими договорами страхування транспортних засобів і в період за 2021-2022 рік ця сума зросла на 13674 тис. грн., це пов'язано першочергово зі збільшенням транспортних засобів на дорогах, а також з підвищенням цін на обслуговування та ремонт автомобілів, разом із цим страхові відшкодування за договорами КАСКО зменшилися на 23383 тис. грн.. Зменшення страхових

виплат спостерігається і за іншими видами страхування, що призводить до зменшення понесених збитків за договорами страхування у 2021 році ця сума становила 147099 тис. грн, а у 2022 зменшилася на 13767 тис. грн. і становить 133332 тис. грн.

Для збільшення страхових внесків та розширення страхового поля товариство приймає ряд заходів, а саме: розвиває основні види страхування як: медичне, страхування цивільної відповідальності власників автотранспорту, страхування майна, також пропонує споживачам комплексне страхування, використовує гнучкі тарифи; широко рекламує страхові послуги серед населення та підприємств.

Товариство здійснює постійне планування руху грошових коштів, розміщує грошові кошти на депозитах із можливістю оперативного зняття та розміщує страхові резерви в високоліквідних активах.

Страховик формує резерви, що дають можливість безумовно виконувати взяті зобов'язання та має в наявності високоліквідні активи, які значно перевищують суми страхових резервів.

Складна економічна ситуація в країні вплинула і на результати діяльності компанії. За підсумками діяльності за 2022 рік загальний обсяг страхових премій склав – 469125 тис. грн., що менше аналогічного показника минулого року на 19,6%.

Кількість укладених договорів страхування протягом 2022 року зменшилася на 10,6% у порівнянні з 2021 роком та склала 566244 штук.

Виплати страхових відшкодувань у 2022 році склали 187520 ти. Грн., що на 11,8% менше ніж у минулому році.

На сьогоднішній день, ПрАТ «СК «Євроінс Україна» займає лідируючі позиції серед страховиків України та знаходиться на 8 місці в рейтингу кращих страхових компаній України.

Перш за все, на основі загальнодоступної інформації про ПрАТ «СК «Євроінс Україна» проведемо дослідження його зовнішнього та внутрішнього

середовища. Для цього побудуємо матрицю, у якій відобразимо сильні та слабкі сторони в діяльності страхової компанії, а також її потенційні можливості та загрози.

Результати проведеного SWOT-аналізу відобразимо у вигляді таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – SWOT-аналіз ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

Сильні сторони	Слабкі сторони
1.Хороша ділова репутація; 2.Розгалужена мережа філій і представництв; 3.Високий кваліфікаційний рівень персоналу; 4.Наявність збалансованого страхового портфеля; 5.Вагомий досвід роботи на вітчизняному страховому ринку; 6.Широкий спектр надання страхових послуг.	1.Рівень страхових виплат є дещо заниженим; 2.Недостатня інноваційність діяльності, обумовлена специфікою ринку; 3.Слабка маркетингова діяльність порівняно з конкурентами; 4.Значні витрати на ведення справи.
Можливості	Загрози
1. Впровадження нових видів страхування; 2. Залучення іноземних інвесторів; 3. Збільшення клієнтської бази; 4. Вихід на глобальний страховий ринок, співстрахування.	1.Нестабільна політична ситуація в країні; 2.Активізація конкуренції; 3.Наростаюча недовіра населення до страхового ринку в цілому; 4. Неприятлива кон'юнктура ринку; 5.Недосконалість українського законодавства у сфері страхування.

Отже, на основі складеного SWOT-аналізу можна прослідкувати тенденцію розвитку страхової компанії на ринку страхових послуг. Оцінивши можливості та сильні сторони, компанія може впровадити у своїй діяльності ряд пріоритетів, які будуть слугувати для подальшого успішного розвитку компанії. Здійснивши аналіз слабких сторін та загроз, можна спрогнозувати подальший напрям дій компанії для покращення позицій на ринку та перенести важкі періоди з меншим негативним впливом, відносно конкурентів

2.2 Аналіз показників діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

Для будь-якого підприємства важливо здійснювати господарську діяльність з отриманням певного рівня прибутку. В іншому випадку існує загроза їх ліквідації та виходу з ринку.

Особливо це важливо в сучасних умовах господарювання, які характеризуються кризовими явищами та надзвичайно складними умовами функціонування.

Тому досить важливо проводити своєчасний аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства для визначення слабких сторін та їх усунення.

Проаналізуємо основні техніко-економічні показники діяльності підприємства (таблиця 2.6.).

Таблиця 2.6 – Основні техніко-економічні показники ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

Показники	од.вим	Роки			Темпи змін, %	
		2020	2021	2022	2021/ 2020	2022/ 2021
1	2	3	4	5	6	7
Чисті зароблені страхові премії	тис грн	246506	394321	390894	159,96	99,13
Собівартість реалізованої продукції	тис грн	17199	27542	26617	160,14	96,64
Валовий прибуток (збиток)	тис грн	143888	219680	230945	152,67	105,13
Інші операційні доходи	тис грн	24256	43008	47759	177,31	111,05
Адміністративні витрати	тис грн	35394	42563	41590	120,25	97,71
Витрати на збут	тис грн	117293	194488	185873	165,81	95,57
Інші операційні витрати	тис грн	5009	16096	21188	321,34	131,64
Фінансовий результат від операційної діяльності, прибуток (збиток)	тис грн	17973	6899	16233	38,39	235,29
Інші фінансові доходи	тис грн	29299	12329	21402	42,08	173,59
Фінансовий результат від діяльності до оподаткування	тис грн	47272	5430	37972	11,49	699,30

Кінець таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6	7
Чистий прибуток	тис грн	37548	-4446	16352	-11,84	- 367,79
Фонд заробітної плати працівників	тис грн	20046	21450	28784	107,00	134,19
Середньорічна чисельність працівників	осіб	258	280	256	108,52	91,42
Середньомісячна заробітна плата	грн	6474,8 0	6383,9 2	9369,79	98,59	146,77
Активи підприємства	тис грн	433234	574361	977182	32,58	70,13
Рентабельність активів	%	8,67	-0,77	1,67	-	-
Рентабельність реалізованої продукції	%	218,32	-16,14	61,43	-	-

З таблиці 2.6 бачимо, що за 2020-2022 рр. на ПрАТ «СК «Євроінс Україна» відбулися наступні зміни: чистий зароблений страхові премії постійно збільшувався (+246506 тис грн; +394321 тис грн; +390894 тис грн), на дану тенденцію впливали збільшення собівартості продукції та постійне підвищення цін, що обумовлюється, на мою думку, як інфляцією так і підвищенням якості продукції, пізнаваністю бренду.

Проведемо аналіз доходів та витрат та дослідимо їх динаміку в період за 2020-2022 роки (таблиця 2.7).

Таблиця 2.7 – Динаміка доходів, витрат та прибутку ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2020-2022 роки

Показник	2020 рік, тис грн	2021 рік, тис грн	2022 рік, тис грн	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				тис грн	%	тис грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Чисті зароблені страхові премії	246506	394321	390894	147815	160,0	-3427	99,1
Премії підписані, валова сума	344239	583579	469125	239340	169,5	-114454	80,4
Премії, передані у перестраховання	79328	130980	98069	51652	165,1	-32911	74,9
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	43684	71851	-28337	28167	164,5	-100188	-

Продовження таблиці 2.7

Показник	2020 рік, тис грн	2021 рік, тис грн	2022 рік, тис грн	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				тис грн	%	тис грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	25279	13573	-8499	-11706	53,7	-22072	-62,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	17199	27542	26617	10343	160,1	-925	96,6
Чисті понесені збитки за страховими випадками	85419	147099	133332	61680	172,2	-13767	90,6
Валовий прибуток	143888	219680	230945	75792	152,7	11265	105,1
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	7525	(16440)	(13820)	-23965	-218,5	2620	84,1
Зміна інших страхових резервів, валова сума	-1707	-27118	-323004	-25411	1588,6	-295886	1191,1
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	9232	10678	309184	1446	115,7	298506	2895,5
Інші операційні доходи	24256	43008	47759	18752	177,3	4751	111,0
Адміністративні витрати	35394	42563	41590	7169	120,3	-973	97,7
Витрати на збут	117293	194488	185873	77195	165,8	-8615	95,6
Інші операційні витрати	5009	16096	21188	11087	321,3	5092	131,6
Фінансовий результат від операційної діяльності :							
Прибуток (збиток)	17973	(6899)	16233	-24872	-38,4	23132	-235,3
Інші фінансові доходи	29299	12329	21402	-16970	42,1	9073	173,6
Інші доходи	0	0	337	0	0	337	100
Інші витрати							
Фінансовий результат до оподаткування:							

Кінець таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6	7	8
Прибуток (збиток)	47272	(5430)	37972	-52702	-11,5	43402	-699,3
Витрати (дохід) з податку на прибуток	(9724)	(9876)	(21620)	-152	101,6	-11744	218,9
Чистий фінансовий результат:							
Прибуток (збиток)	37548	(4446)	16352	-33102	11,8	11906	367,8

Чисті зароблені страхові премії у 2021 році зросли на 160%, що у гривневому еквіваленті становить 147815 тис. грн у порівнянні з попереднім роком, які становили 246506 тис. грн.. у 2021 році сума чистих зароблених премій склала 394321 тис. грн.. Наступний рік видався досить важки для усіх підприємств України, але не зважаючи на це дохід компанії склав 99,1 % від минулорічної суми і становить 390894 тис. грн., що на 3427 тис. грн. менше ніж у 2021 році, але все ж досить високий показник незважаючи на складу економіко-політичну ситуацію.

Валова сума підписаних страхових премій ПрАТ «СК «Євроінс Україна» має подібну тенденцію, що і страхові премії. У 2021 році спостерігаємо значне збільшення на 169,5% і складає 583579 тис. грн. у порівняні з минулорічними 344239 тис. грн., а вже у 2022 році спостерігаємо зменшення, суми на 114454 і становить 469125 тис. грн.

Премії страховика, передані у перестраховання, мали схожі напрямки змін, у 2021 році вони зросли на 165,1% (130980 тис. грн.), а вже у 2022 році склали 98069 тис. грн., що у відсотковому порівняні з 2021 роком становить 74,9 % від минулорічної суми проте, якщо брати порівняння за два роки, то не зважаючи на важку економічну ситуацію, премії зросли на 18741 тис. грн.

Незважаючи на те, що у 2021 році зміна резерву незароблених премій, їх валова сума, збільшилися на 28167 тис. грн., зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій зменшилася на 11706 тис. грн і склала 13573 тис. грн., що у відсотковому значенні становить лише 53,7% від минулорічної суми.

У 2022 році ситуація взагалі досить скрутна, зміна резерву незароблених премій та зміна частки перестраховиків мають збитки на суму 28337 грн. та 8499 грн відповідно.

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) у 2020 році становила 17199 тис. грн. У 2021 році цей показник зріс на 10343 тис. грн до 27542 тис. грн, а у 2022 році він зменшився на 925 грн та сумарно склав 9418 тис грн. за два роки.

Спостерігається зменшення чистих понесених збитків за страховими випадками. У 2021 році було здійснено виплати на суму 147099 тис. грн, а вже у 2022 році 133332 тис. грн.,

Позитивну тенденцію має і валовий прибуток. У 2020 році становив 143888 тис. грн, у 2021 році - 219680 тис. грн., а вже у 2022 році показник становить 230945 тис. грн., за два роки валовий прибуток збільшився на 87057 тис. грн (160,5%) відносно 2020 року, що є позитивним зрушенням для страхової компанії.

У 2021-2022 роках спостерігається наявність витрат від зміни інших страхових резервів на суму 16440 тис. грн та 13820 тис. грн відповідно. Особливу увагу щодо структури формування фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна», потрібно звернути на адміністративні та збутові витрати, які, попри значні обсяги, ще й мали загальну тенденцію до зростання, що свідчить про недостатньо виважену політику витрат за цими напрямками, потребує нагального перегляду. Так, зокрема у 2020 році адміністративні витрати становили 35394 тис. грн, а вже у 2021 році – 42563 тис. грн (проте у 2022 році було зафіксоване незначне скорочення до 41590 тис. грн). Щодо витрат на збут, то страховик продовжував їх нарощувати з 117293 тис. грн (2020 рік) до 194488 тис. грн (2021 рік), щорічні відносні прирости показників склали 165,8%.

Це означає, що страхова компанія збільшувала свої витрати на утримання апарату управління та іншого загальногосподарського персоналу, загально-

корпоративні витрати (представницькі витрати, витрати на проведення річних зборів тощо), витрати на утримання основних засобів, нематеріальних активів загальногосподарського використання, оплату юридичних, аудиторських та інших послуг, витрати на зв'язок, на відрядження апарату управління підприємством, витрати на врегулювання спорів у судових органах і деякі інші витрати. Але вже у 2022 році довелося зменшити частку витрат відносно до витрат 2021 року і вони становили 185873 тис. грн., що на 4,4% менше минулорічних витрат.

Інші операційні витрати мають значну тенденцію до зростання з 5009 тис. грн. у 2020 році до 21188 тис. грн. у 2022 році. Враховуючи значення та зміни описаних показників фінансовий результат від операційної діяльності страхової компанії станом на 2022 рік має прибутковість у 16233 тис. грн., незважаючи на збитковий результат 2021 року у суму 6899 тис. грн.

Інші фінансові доходи також показують прибутковість у у 2020-2022 роках коливались у межах 29299 тис. грн (2020 рік) – 21402 тис. грн (2022 рік). Звертаючи увагу на важку зовнішньо-економічну ситуацію, ПрАТ «СК «Євроінс Україна» все ж вдалося тримати позитивну динаміку у зміні економічних показників. Хоча у 2021 році компанія і отримала збиток на суму 4446 тис. грн, вже у 2022 році чистий прибуток становив 16352 тис. грн., отже компанія провела аналіз та діагностику критичних сфер діяльності, що позитивно відобразилися на діяльності.

Виходячи з даних основний техніко-економічних показників підприємства, можна зробити висновок, що 2021 рік для компанії був збитковим, а вже у 2022 році чистий прибуток становив 16352 тис. грн.

2.3 Аналіз управління фінансами та фінансова стійкість ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

В економічних умовах багато підприємств мають складне фінансове становище. На діяльність підприємства впливає негативно відсутність фінансової стійкості. Саме зараз у будь-якої компанії є основним завданням забезпечити підприємство фінансовою стабільністю.

Для аналізу фінансово-економічних показників підприємства використовуємо дані фінансової звітності страховика за 2020-2022 роки (таблиця Б.1 додатку Б).

Згідно з проведених розрахунків, необоротні активи страхової компанії у 2022 році становили 23906 тис. грн, у 2021 році – 23296 тис. грн. та у 2020 році 19025 тис. грн., тобто протягом досліджуваного періоду спостерігається приріст обсягів необоротних активів, в цілому за період 2020-2022 роки обсяг зріс на 25,6%. Основне зростання необоротних активів відбулося у 2021 році, приріст показника склав 38,6%, що перевищує зростання показника у 2022 році на 2,44%.

Аналізуючи складові необоротних активів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» варто виділити основні засоби, як основний структурний фактор формування активів підприємства. За досліджуваний період спостерігається поступове зменшення обсягів з 57006 у 2020 році до 48713 у 2022 році, що у відсотковому значенні становить -17,02%.

Зовсім протилежною була тенденція зміни відстрочених аквізаційних витрат, що у 2020 році становили 56806 тис. грн, у 2021 році – 87740 тис. грн., а у 2022 році - 73277 тис. грн.

Залишок коштів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» у централізованих страхових резервних фондах протягом 2020-2022 років мав тенденцію до зростання, основний приріст 69,3% %, був зафіксований за даними 2021 року,

тоді як у 2022 він становив лише 24,15%, загальна сума показника у 2022 році склала 109548 тис. грн проти 52116 тис. грн початкових.

Ключовим елементом формування структури обсягів оборотних активів була дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, яка у 2021 році зменшилася на 4487 тис. грн. в порівнянні з минулим роком і становила 57354 тис. грн. проти 61841 тис. грн у 2020 році і вже у 2022 році спостерігається значне підвищення показника до 94085 тис. грн., що у відсотковому значенні становить 52,14% від початкового обсягу.

Щодо поточних фінансових інвестицій, то можна виділити 2021 рік, коли даний показник було збільшено маже у 2,5 рази в порівнянні з 2020 роком, осяг зріз з 41157 тис. грн. до 94492 тис. грн. У 2022 незначне зменшення до 82491 тис. грн.

Аналізуючи загальну суму активів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» можна зробити висновок, що баланс має тенденцію до зростання. У 2020 році показника становить 433234 тис. грн., що на 141127 тис. грн. менше ніж у 2021 році (574361 тис. грн.), а вже у 2022 році обсяг зріс на 70,13%, що у грошовому еквіваленті складає 977182 тис. грн. Зі структури активів видно, що протягом 2020-2021 років оборотні активи та необоротні становили приблизно 50/50 відносно загальної суми активів, а у 2022 році переважають оборотні активи (73,49%) відносно загальної суми (рисунок 2.1).

У 2020 році відстрочені податкові активи компанії були використані протягом звітного року. Така зміна відбулася через використання активу в зв'язку зі значною сумою отриманого компанією прибутку до оподаткування в 2020 році. Відстрочені податкові активи компанії на 31.12.2021 р. складають 56806 тис. грн, а на 31.12.2022 – 82740 тис. грн. Щодо відстрочених аквізиційних витрат, то вони збільшилися на кінець 2020 року на 30,4%. Причиною зміни став ріст аквізиційних витрат в компанії пов'язаний з розвитком страхового портфелю компанії. Ріст аквізиційних витрат відбувся

завдяки посиленню конкуренції на страховому ринку. На кінець 2022 року вони збільшилися на 45,6 %.

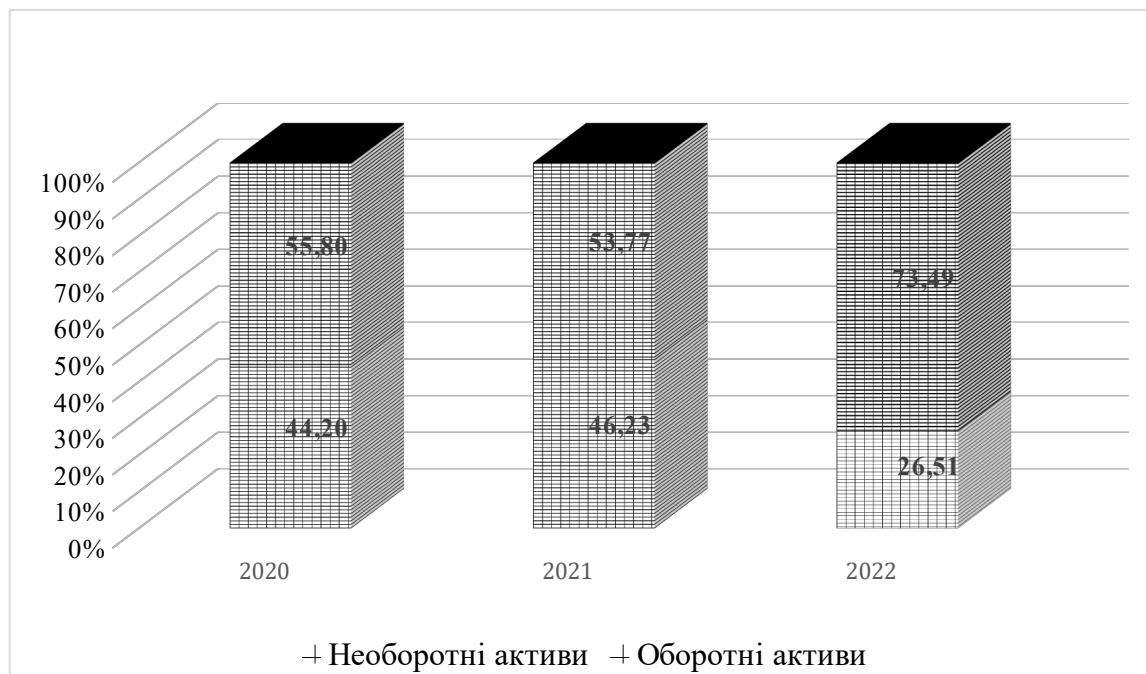

Рисунок 2.1 – Структура активів балансу ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2020-2022 роки

Загалом в період з 2020 по 2022 рік обсяг необоротних активів збільшився на 38,6% і вже у 2022 році цей показник становив 265552 тис. грн., а ось питома вага необоротних активів у валюті балансу зменшувалася і у 2022 році становила 46,2 % в порівнянні з 2020 роком, де цей показник складав 55,4% балансу. Найбільшу частку необоротних активів складали відстрочені аквізиційні витрати – 14,1%, 13,1% та 14,4% у 2022 році відповідно.

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, яка включає в себе дебіторську заборгованість за укладеними договорами страхування 2020 рік збільшилася на 92%, це пов'язано перш за все з укладенням в кінці 2020 року нових договорів страхування з великими корпоративними клієнтами, які набули чинності в кінці 2020 р., а оплата основної частини якої було заплановано здійснити напочатку 2021 року, що і призвело до значного збільшення заборгованості.

Наступний етапом проведемо аналіз показників пасиву балансу за 2020-2022 роки (таблиця А.2 додатку А).

Аналізуючи власний капітал ПрАТ «СК «Євроінс Україна» спостерігається щорічне зростання. У 2020 році сума власного капіталу складала 129251 тис. грн., у 2021 році сума зросла до 177370 тис. грн., що на 37,23 % більше минулорічного показника, а вже станом на 2022 рік сума показника збільшилася на 13891 тис. грн (7,83%) і становила 191261 тис. грн., відносно 2021 року.

Визначальними факторами, що позитивно вплинули на збільшення суми власного капіталу компанії були:

- а) збільшення пайового капіталу ПрАТ «СК «Євроінс Україна» з 72684 тис. грн (2020 рік) до 77940 тис. грн (у 2021-2022 роках);
- б) збільшення додаткового капіталу на 52,57% з 89997 тис. грн до 137306 тис. грн.;
- с) отримання емісійного доходу в розмірі 109461 тис. грн. що більше на 47309 тис. грн від минулого року (62152 тис. грн).

Також позитивний вплив на загальну суму капіталу спричинило зменшення обсягів непокритого збитку з 106400 тис. грн. до 85673 тис. грн, це означає, що компанія вчасно покриває збитки за страховими випадками, не затримуючи кошти.

Спостерігається суттєве збільшення довгострокових зобов'язань і забезпечень (рисунок 2.2).

У 2020 році сума становила 209143 тис. грн, а вже у 2022 ця сума зросла до 602779 тис. грн., що на 95,64 % більше за минулорічні показники (308112 тис. грн.). Основну суму довгострокових зобов'язань і забезпечень склало збільшення страхових резервів.

Зросли також поточні зобов'язання і забезпечення ПрАТ «СК «Євроінс Україна» на кінець звітного періоду до 183142 тис. грн. (2022 рік) проти

початкових 94840 тис. грн. (2020 рік) це було спричинено в основному через зростання обсягів інших поточних зобов'язань на 127,46%.

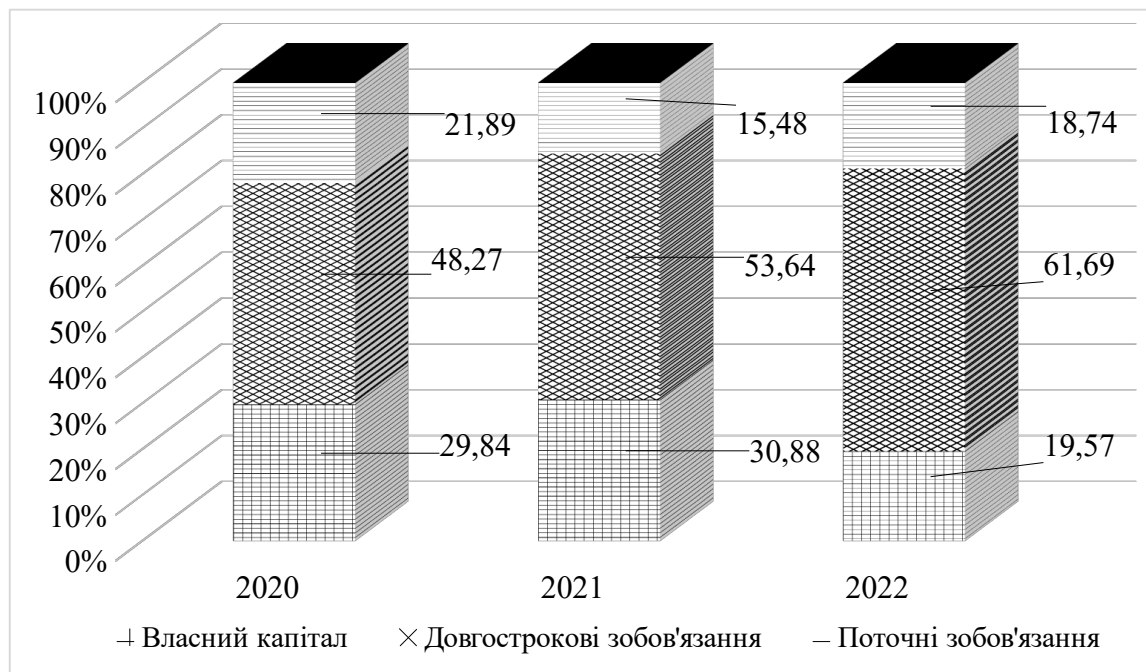

Рисунок 2.2 – Структура пасивів балансу ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2020-2022 роки

Розглядаючи структуру пасивів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» можна зробити висновок, що основу пасивів складають довгострокові зобов'язання (48,27% у 2020 році, 53,64% у 2021 році та 61,69% у 2022 році) та мають тенденцію до збільшення у відношенні загальної суми пасивів підприємства. Наступним вагомим елементом в структурі пасивів виступає власний капітал, який становить 29,83% у 2020 році, 30,88% у 2021 році та 19,57% у 2022 році відповідно та має тенденцію до зменшення ваги у сумі пасивів. І найменшу вагу пасивів мають поточні зобов'язання (21,89%, 15,47% та 18,74% відповідно) (рисунок 2.2)

Також відбулися незначні зміни в 2022 році, дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги зменшилася на 7,26% в порівнянні з 2021 роком і становила 57354 тис. грн.

Значні зміни спостерігаються у поточних фінансових інвестиціях. У 2021 році вони збільшилися на 329,8% в порівнянні з 2020 роком це зумовлено зміни терміну дії депозитних договорів та структури облігацій, а також з погіршенням економічної ситуації. Подібна тенденція спостерігається і у 2022 році. Компанія продовжує підвищувати суму коштів для інвестицій для того, щоб зберегти та збільшити капітал для можливості продовжувати вести повноцінну діяльність і тому у 2022 році сума інвестицій була збільшена ще на 129,5% в порівнянні з 2021 роком і становить 94492 тис. грн.

Частка перестраховика у страхових резервах у 2021 році збільшилася на 83,9%. Такі зміни зумовлені з розвитком співпраці з страховими агентами та брокерами, яка призвела до росту страхових і відповідно перестрахових платежів в компанії та виникненням декількох збитків у 2021 році, які перестраховані у перестраховиків-нерезидентів.

Щодо власного капіталу то в період з 2020 по 2022 рік частка власного капіталу залишалася майже без змін і зазнавала незначних коливань в межах 1%. У 2020 році вона становила 30,1%, у 2021 спостерігається незначне скорочення до 29,8%, хоча в сума його збільшилася з 92732 тис. грн. до 129251 тис. грн.. Що стосується 2022 року, то частка власного капіталу становить 30,8% (177370 тис. грн.).

Були збільшені страхові резерви з 163752 тис. грн.(2020 рік) до 308112 тис. грн (2022 рік). Основна причина змін це збільшення заявлених збитків, які необхідно покривати.

Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю ПрАТ «СК «Євроінс Україна» протягом 2020 року зросла на 36,9% і у 2021 році становила 674 тис. грн. в порівнянні з 2020 роком (492 тис. грн.), а вже у 2022 році цей показник зріз на 86,5% і становив 1257 тис. грн. Такий ріст заборгованості зумовлений зі збільшенням страхового портфелю, можливістю оплачувати премію перестраховування та збільшення обсягів виплат за страховими випадками.

Таким чином, аналізуючи данні таблиці 2.5 видно, що баланс страхової компанії «Євроінс Україна» має позитивну динаміку незважаючи на ряд негативних факторів і в період за 2020-2022 роки баланс компанії зріс на 186,6%, що свідчить про ефективну діяльність та функціонування компанії.

Підводячи підсумки у аналізі фінансово-економічних показників, можна констатувати, що товариство вдало веде прибуткову діяльність, адже більшість з них мають значний приріст за аналізований період, що, у свою чергу, свідчить про розширення діяльності компанією. ПрАТ «СК «Євроінс Україна» веде прибуткову діяльність.

Важливість оцінки фінансової стійкості страхової компанії обумовлена, перш за все, специфікою діяльності страховика, пов'язаною із чинниками стохастичного характеру, що потребує постійного контролю та управління платоспроможністю бізнесу. Обґрунтована оцінка фінансового стану страхової компанії дає змогу визначити реалії ведення бізнесу з перспективою на майбутнє. Для керівництва і власників компанії - це спосіб отримання достовірної якісної інформації про її реальні можливості. Особливо це важливо для розробки стратегії виживання в нових економічних умовах, які викликані кризовими явищами сьогодення.

Тому, визначимо фінансову стійкість ПрАТ «СК «Євроінс Україна» (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8 - Аналіз фінансової стійкості страхової компанії ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2020-2022 роки

Показник	Роки			Абсолютне відхилення		
	2020	2021	2022	2021/ 2020	2022/ 2021	2022/ 2020
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,78	0,85	0,81	0,06	-0,03	0,03
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,43	0,45	0,24	0,02	-0,20	-0,18
Коефіцієнт загальної автономії	0,30	0,31	0,20	0,01	-0,11	-0,10
Коефіцієнт фінансового ризику	0,70	0,77	0,72	0,08	-0,06	0,02

Проаналізувавши вказані коефіцієнти отримали наступні результати.

Коефіцієнт фінансової стійкості – індикатор, який говорить про здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспективі.

Нормативне значення знаходиться в межах 0,7-0,9. Для СК «Євроінс Україна» він знаходиться в нормативному значенні, а протягом 2021-2022 роки навіть має тенденцію зростання з 0,78 до 0,85 у 2021 році, тобто демонструє сильну фінансову стійкість в довгостроковій перспективі.

Коефіцієнт фінансової стабільності знаходиться в критичних значеннях (0,43-0,24) що свідчить про високий рівень фінансових ризиків, це не свідчить про можливість банкрутства компанії, але вказує на ряд фінансових проблем в довгостроковій перспективі.

Коефіцієнт загальної автономії засвідчив, що страхова компанія значно залежить від позикових коштів, що є логічним для специфіки її діяльності, оскільки вона базується на коштах клієнтів, з яких формуються страхові резерви. Коефіцієнт має спадну динаміку, що сигналізує про те, що компанія може фінансувати лише частину страхових договорів.

Коефіцієнт фінансового ризику має значення менше 1 протягом усього досліджуваного періоду, а це свідчить про те, що з 2020 по 2022 рік, компанія має змогу функціонувати за власний капітал, незалежно від суми позикових коштів.

Оскільки фінансова стійкість є тотожним поняттям до банкрутства, то проведемо оцінку імовірності банкрутства ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за п'яти факторною моделлю Альтмана.

$$Z = 1.2 * X1 + 1.4 * X2 + 3.3 * X3 + 0.6 * X4 + X5 \quad (2.1)$$

Якщо $Z > 3,25$ – зона безпеки;

$Z > 2,6$ – низька ймовірність банкрутства;

1,1 - 2,6 – можливе банкрутство;

$Z < 1,1$ - висока ймовірність банкрутства.

Значення проведених нами розрахунків наведені в таблиці 2.9

Таблиця 2.9. Визначення схильності до банкрутства за моделлю Альтмана для ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

Фактор	Показник	Роки		
		2020	2021	2022
X1	Робочий капітал/Активи	0,477	0,508	0,931
X2	Нерозподілений прибуток/Активи	-0,328	-0,246	-0,149
X3	ЕВІТ/активи	0,154	-0,013	0,066
X4	Власний капітал/Позиковий капітал	0,425	0,447	0,243
X5	Чисті премії/Активи	0,801	0,910	0,681
$Z =$		1,68	1,40	1,95

Отже, аналізуючи дані таблиці 2.9 видно, що довгострокові інвестиції у 2021 році порівняно з 2020 роком зменшилися на 67,2% , а у 2022 році збільшилися на 73,9%. Інвестиційна політика компанії направлена на збереження та диверсифікацію активів, що видно з даних коливань, оскільки основу портфелю складають облігації Міністерства фінансів України та депозити в державних банках, чим і зумовлене дане коливання.

Висновки до розділу 2

У другому розділі проводиться аналіз фінансового стану страхової компанії «Євроінс Україна».

Досліджено показники результативності діяльності компанії, проведено аналіз витрат, активів та пасивів компанії, а також визначено схильність компанії до банкрутства.

Отримання прибутку в 2022 році після збитків у попередньому році свідчить про позитивні тенденції у фінансовій діяльності компанії ПрАТ "СК

«Євроінс Україна». Пожвавлення страхового ринку, зменшення ліквідаційних, адміністративних та інших витрат, а також зміни регуляторного середовища можуть бути факторами, які сприяли покращенню фінансових показників.

Важливо враховувати, що визначення причин та факторів, які призвели до отримання прибутку, допоможе в розробці ефективних стратегій та заходів для подальшого покращення фінансової стійкості компанії. Аналіз ситуації на ринку та внутрішніх процесів компанії дозволить визначити можливості для оптимізації та удосконалення управління фінансовим потенціалом.

Позначена потреба у подальшому дослідженні механізму управління фінансовою діяльністю страхової компанії, зокрема вивчення позитивного впливу факторів на прибуток, свідчить про важливість глибокого аналізу та розуміння тих аспектів, які допомагають підвищити фінансову ефективність підприємства.

Зокрема, важливо дослідити, які конкретні управлінські рішення призвели до позитивних зрушень у фінансових показниках, і які чинники конкурентного середовища вплинули на ці результати. Регулятивні зміни також можуть відігравати ключову роль, і їх вивчення може надати додатковий контекст для розуміння динаміки галузі.

У подальших дослідженнях слід приділити увагу також можливим ризикам та викликам, які можуть виникнути у зв'язку з певними тенденціями в фінансовій діяльності страхової компанії.

3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПРАТ «СК «ЄВРОІНС УКРАЇНА»

3.1 Матриця фінансового розвитку та оптимізація фінансової стратегії ПРАТ «СК «Євроінс Україна»

На сьогодні страховий ринок України виступає досить рентабельним сегментом страхових послуг. Разом із цим низький рівень доходів та низька обізнаність у страхових продуктах населення, недосконала нормативно-правова база, усе це не створює надійної основи та можливосте для розвитку страховиків.

До того ж враховуючи економічну, політично-військову нестабільність в Україні постає необхідність своєчасного врахування ринкових змін для превентивних заходів щодо нестабільності страхових компаній.

Фундаментальним результатом фінансово-господарської діяльності страховика, що може бути використаним для прийняття стратегічно-важливих рішень, є сума фінансового і страхового результатів, де фінансовий результат охоплює інвестиційну діяльність та діяльність із управління активами.

Система координат матриці повністю демонструє вказані процеси і є сукупною величиною оцінок розвитку ключових аспектів діяльності: страхового і фінансового бізнесу (*IB* та *FB*). Ці показники є ключовими для знаходження вірного напрямку щодо позиції збалансованості разом з використанням інтегрального показника розвитку *FDP* (Financial Development Potential), який в свою чергу може бути знайденим за наступною формулою.

$$FDP = FE - MNF = Ocap + IR - (II + TC) \quad (3.1)$$

де *FE* (Financial Enrichment) – фінансове забезпечення;

MFN (Moment Financial Needs) – поточні фінансові потреби;

Осар (Own Capital) – власний капітал;

IR (Insurance Reserves) – страхові резерви;

II (Insurance Indemnities) – страхові виплати;

TC (Total Costs) – загальні витрати.

Знаходження показника страхової діяльності здійснюється за формулою:

$$IB = \frac{IP - II - AC - REP}{Осар + IR - II - TC} \quad (3.2)$$

де *IP* (Insurance Premiums) – страхові платежі;

AC (Acquisition Costs) – аквізаційні витрати;

REP (Reinsurance Premiums) – премії з перестраховування;

Фінансова оцінка функціонування страхової компанії може бути отримана за формулою:

$$FB = \frac{GF - IR}{Осар + IR - II - TC} \quad (3.3)$$

де *GF* (Guarantee Fund) – результат зміни обсягу гарантійного фонду;

IR (Insurance Reserves) – результат зміни обсягу страхових резервів.

Аналіз *IB*, *FB* та їх суми вкрай необхідний для з'ясування динаміки грошових потоків у результаті страхової та інвестиційної діяльності. За результати фінансової діяльності будемо вважати зміну обсягу гарантійного фонду та наявні страхові резерви.

До гарантійного фонду відносимо увесь додатковий капітал, додаткові резерви та нерозподілений прибуток. Якщо за одним із отриманих показників (*IB*, *FB*) спостерігається від'ємна величина, то це свідчить про виникнення проблем і загроз для фінансової стійкості страховика, які потрібно негайно вирішувати (рисунок 3.1)

	FB<<0	FB=0	FB>>0
IB>>0	IBFB=0	IBFB>0	IBFB>>0
IB=0	IBFB<0	IBFB=0	IBFB>0
IB<<0	IBF<<0	IBFB<0	IBFB=0

Рисунок 3.1 – Матриця фінансової стратегії

Отримані квадрати можна інтерпретувати так:

а) Якщо IB значно менше нуля ($IB < 0$):

1) ця ситуація може бути пов'язана з тим, що страхові платежі за аналізований період або є більшими за чисті страхові платежі, або дорівнюють розміру зборів, або ж аквізаційні витрати демонструють тенденцію до різкого зростання;

2) це свідчить про те, що у незбалансованому страховому портфелі страховика переважають активи з великим рівнем збитковості, а менеджмент організації не в змозі справитися з функціями менеджменту.

б) У випадку, коли IB дорівнює 0 ($IB = 0$):

1) можна стверджувати, що в певній мірі страховий портфель не є збалансованим, тобто страхові виплати за звітний період не перевищують рівня надходжень страхових платежів, проте все ще тримаються рівня норми або ж знаходяться на гідному рівні, але значну частку отриманих страхових премій компанія віддає на перестраховування.

2) Також можливо, що аквізаційні витрати зростають, як і у попередньому випадку.

в) Якщо IB значно перевищує 0 ($IB >> 0$), то така позиція може бути пов'язана з такими аспектами:

1) Стійка позиція страховика:

- Страхіві платежі мають стійку тенденцію до зростання.
- Страхіві виплати, навпаки, демонструють тенденцію до зменшення.

Це вказує на збалансований портфель страхових послуг та вигідну страхову політику при незмінних аквізаційних витратах.

Сукупна дія цих факторів свідчить про надійні позиції компанії на ринку страхування та перспективи її розширення. Однак важливо враховувати, що це також може свідчити про доволі агресивну конкурентну політику страховика. Вплив цих факторів на фінансову стійкість потрібно аналізувати в кожній компанії окремо.

с) Якщо FB (Financial Business) значно менше 0, це може вказувати на те, що фінансова діяльність страховика за аналізований період була збитковою через недоотриманий прибуток або явний збиток від ведення страхової та інвестиційної діяльності.

Після розрахунків IBFB можна визначити, до якого квадрату належить конкретна страхова компанія. Описуючи її поточне положення (стан рівноваги, стан загрози стійкості і т.д.), можна також прогнозувати, до якого квадрату страховик може потрапити або яке саме положення є бажаним.

За результатами подібних розрахунків прогнозуємо, до якого квадрату страховик переміщується фактично вже за інший рік, порівнявши його поточне положення з прогнозованим значенням. Це допомагає оцінити та аналізувати фінансову стійкість та перспективи страхової компанії.

Отже, проведемо необхідні розрахунки з отриманих вихідних даних (таблиця 3.1), та визначимо до якого квадрату віднести страхову компанію ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Дані, необхідні для розрахунку, представимо у вигляді таблиць 3.2 та 3.3.

Таблиця 3.1 — Вихідна інформація для розрахунку показників за даними ПРАТ «СК «ЄВРОІНС УКРАЇНА»

Показник	2021	2022
Власний капітал (<i>Осар</i>), тис грн	177 370	191 261
Страхові резерви (<i>IR</i>), тис грн	308 112	602 779
Страхові виплати (<i>II</i>), тис грн	294 198	266 664
Загальні витрати (<i>ТС</i>), тис грн	280 689	275 268
Аквізиційні витрати (<i>АС</i>), тис грн	82740	73277
Страхові платежі (<i>IP</i>), тис грн	583579	469125
Страхові виплати (<i>II</i>), тис грн	212550	187519
Премії з перестраховування (<i>РЕР</i>), тис грн	130980	98069
Результат зміни обсягу гарантійного фонду <i>GF</i> (Guarantee Fund), тис грн	-88 206	67 058

Тоді:

$$FB_{2021} = (-88\,206 - 308\,112) / (177\,370 + 308\,112 - 212\,550 - 280\,689) =$$

$$= -396\,318 / (-67\,342) = 5,885$$

$$FB_{2022} = (67\,058 - 602\,779) / (191\,261 + 602\,779 - 187\,519 - 275\,268) =$$

$$= -535\,721 / 331\,253 = -1,617$$

Проведемо розрахунок *ІВ*:

$$ІВ_{2021} = (583579 - 212550 - 82740 - 130980) / (177370 + 308112 -$$

$$294198 - 280689) = 157309 / (-89405) = -1,759$$

$$ІВ_{2022} = (469125 - 266664 - 73277 - 98069) / (191261 + 602779 -$$

$$187519 - 275268) = 31115 / 331253 = 0,094$$

Після здійснення розрахунків інтерпретуємо отримані результати оцінки положення страховика за страховою та фінансовою діяльністю (рисунк 3.2).

1	4	6
	СК «Євроінс Україна» у 2022 році	
	7	2
		5
3	9	8
		СК «Євроінс Україна» у 2021 році

Рисунк 3.2 – Матриця позиціонування страхової компанії

Отже, за проведеними розрахунками у 2021 році страхова компанія перебувала у позиції хиткої рівноваги у квадраті №3. Отриманий результат свідчить про те, що компанія дотримується помірної діяльності, має різноманітний асортимент послуг у своєму страховому портфелі та отримує достатні страхові доходи. Однак можна визначити, що менеджмент компанії не є досконалим і не приділяє достатньо уваги управлінню фінансовими потоками.

Це може впливати на конкурентоспроможність компанії, яка стає надто низькою, а також спостерігається поступове зниження фінансового потенціалу та стійкості.

У 2022 році компанія провела ряд змін у страховому портфелі та потрапила до квадрату №1. Дотримується стійкої позиції, та покращення

збалансованості портфеля страхових послуг закріпивши усе вигідною страховою політикою.

Також важливо враховувати, що перебування у першому квадраті свідчить про те, що фінансова діяльність страховика була збитковою через недоотриманий прибуток або явний збиток від ведення як страхової, так і інвестиційної діяльності. У такому випадку рекомендується аналізувати та вдосконалювати стратегії управління ризиками та фінансовими потоками для забезпечення стійкості та прибутковості компанії.

Оскільки 2021 рік був збитковим для компанії, то розрахунок інтегрального показника розвитку FDP лише підтвердив це:

$$\text{FDP}_{2021} = 177\,370 + 308\,112 - (294\,198 + 280\,689) = 485\,482 - (574\,887) = -89\,405 \text{ тис. грн.}$$

Політика компанії була побудована таким чином, що не те щоб інвестувати в розвиток якісь кошти, вона навіть немала змоги повноцінно функціонувати. На 2021 рік показник становив -89 405 тис. грн., що означає компаніє веде збиткову діяльність.

Але, у 2022 році політика та інвестиційний портфель зазнали реформ, що позитивно відобразилося і на показнику FDP:

$$\text{FDP}_{2022} = 191\,261 + 602\,779 - (266\,664 + 275\,268) = 794\,040 - 541\,932 = 252\,108 \text{ тис. грн.}$$

Значення показника фінансового стану СК «Євроінс Україна» в розмірі 252 108 тис. грн. дозволяє визначити об'єм фінансових ресурсів, які можна буде інвестувати в розвиток організації. Це є достатньо перспективним напрямом розвитку, і компанія може використати ці ресурси для удосконалення своєї

діяльності, розширення ринкової присутності або впровадження нових продуктів та послуг.

Отримані результати дослідження вказують на необхідність оптимізації фінансової стійкості страхових компаній. Глибокий аналіз, проведений у вигляді оцінки страхової та фінансової діяльності компаній, дозволив побудувати матрицю прогнозного позиціонування рівноваги та збалансованості страхових організацій. Це може служити основою для подальших заходів щодо вдосконалення фінансової стійкості та ефективності страхового ринку.

Поглиблений аналіз фінансової стійкості страхових компаній має враховувати виклики сучасності, такі як цифровізація, диверсифікація страхових послуг, законодавча база та інші фактори. На перспективу важливо ввести корективи в процес оптимізації фінансової стійкості, щоб врахувати зміни в економічному та технологічному середовищі.

Зокрема, цифровізація може впливати на стратегії управління фінансовим потенціалом та вимагати нових підходів до ризик-менеджменту. Диверсифікація страхових послуг може визначити необхідність адаптації фінансових стратегій до різноманітності портфеля продуктів. Зміни в законодавчій базі можуть вплинути на регуляторні вимоги та визначити потребу у вдосконаленні внутрішніх контрольних систем.

Узагальнюючи, практичні аспекти оптимізації фінансової стійкості страхових компаній вимагають подальшого вивчення, і важливо враховувати їх у контексті постійних кризових явищ і змін в економічному оточенні.

3.2 Напрямки та особливості диверсифікації страхових резервів компанії

Добре структурована інвестиційна діяльність сприяє підвищенню якості послуг, що надаються страховою компанією, та визначає положення страховика

на ринку страхових послуг. Інвестування фондів страхових компаній сприяє зростанню їхніх власних коштів, що дозволяє знизити обсяг залучення зовнішніх джерел фінансування. Крім того, інвестування сприяє розвитку бізнесу і дає можливість власникам самостійно керувати ним. Основні джерела страхової інвестиційної діяльності можуть бути узагальнено в такий спосіб:

- 1) Власні кошти: включають статутний фонд, резервний фонд, прибуток, цільове фінансування та надходження.
- 2) Залучені кошти: охоплюють поточне надходження страхових премій, резерви страхових внесків та відшкодувань, фонд запобіжних заходів.

Більша частина в структурі інвестицій займається залученими коштами, зокрема страховими резервами, призначеними для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань. Розміщення коштів страхових резервів повинно відбуватися з урахуванням безпечності, прибутковості, ліквідності та диверсифікації (відповідно до статті 31 Закону України "Про страхування").

Відповідно до чинного законодавства правила розміщення коштів страхових резервів можуть бути узагальнені наступним чином:

- 1) Визначення допустимості інвестицій: встановлення переліку дозволених напрямів інвестування.
- 2) Обмеження на всі види вкладень: визначення мінімальних та максимальних обмежень на практиці розвинених страхових ринків.
- 3) Прийнятний рівень ризику і ліквідності: визначення критеріїв інвестицій, які повинні відповідати встановленим стандартам.
- 4) Обмеження обсягу вкладень в один вид активу: запобігання утворенню афілійованих структур.

Згідно із Законом України "Про страхування" та Розпорядженням Держфінпослуг від 17.12.2004 № 3104 та № 2875, кошти страхових резервів повинні бути представлені активами, які відповідають певним категоріям та розміщені з обов'язковим дотриманням визначених співвідношень:

- 1) Кошти в готівці на поточному рахунку не перевищують 5% обсягу резервів.
- 2) Банківські вклади (депозити), включаючи валютні вкладення згідно з валютою страхування та ощадні сертифікати, розподіляються в межах 30% від обсягу резервів у кожному банку.
- 3) Витрати на нерухоме майно не перевищують 20% від загального обсягу резервів за кожним об'єктом. При цьому вкладення в один або кілька об'єктів нерухомості, розташованих поруч і розгляданих як один цілісний майновий комплекс, не перевищують 5%.
- 4) Інвестиції в акції та облігації підприємств не перевищують 40%. Це включає:
 - 1) акції та ощадні облігації, котируються на фондовій біржі, не перевищують 5% від одного емітента;
 - 2) акції та процентні облігації, котируються на фондовій біржі, не перевищують 20%, з них акції та облігації одного емітента не перевищують 5%;
 - 3) акції та процентні облігації, які не котируються на фондовій біржі, не перевищують 10%, з них акції та облігації одного емітента не перевищують 2%;
 - 4) цінні папери, що емітуються державою, не перевищують 20%.
- 5) Права вимоги до перестраховиків не перевищують 50%, у тому числі до одного перестраховика не перевищують 10%, а права вимоги до перестраховиків-нерезидентів не перевищують 25%.
- 6) Інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України, не перевищують 15%, з них в окремий об'єкт інвестування не перевищують 5%.
- 7) Банківські метали в структурі інвестицій не перевищують 15%, включаючи ті, що знаходяться на зберіганні однієї депозитарної установи, що не перевищує 5%.

Вітчизняні страхові компанії мають тенденцію розміщувати близько 25% вільних грошових коштів у банківських вкладах. Однак, через призначення тимчасової адміністрації в деяких банківських установах, де розміщено депозити страховиків, існує збільшений ризик неповернення коштів.

Незважаючи на переваги інвестування в банківські вклади, останніми роками спостерігається зменшення їх питомої ваги в структурі інвестиційних портфелів страхових компаній. Це зумовлено падінням відсоткових ставок та постійними кризовими явищами у банківській системі.

Приблизно 40% активів страхових компаній зосереджено в цінних паперах, таких як акції, облігації, іпотечні сертифікати та цінні папери, які емітує держава.

Деякі види активів, такі як банківські метали, інвестиції в економіку України за визначеними напрямками, кредитування страхувальників-громадян, за останні роки не є пріоритетними для інвестування страхових компаній.

Ці тенденції свідчать про потребу у ретельному аналізі та диверсифікації портфеля інвестицій для забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в умовах змін на фінансовому ринку.

У своєму підході до інвестиційної стратегії керівництво ПрАТ «СК «Євроінс Україна» керується основними принципами, які визначають ефективність та стабільність їхньої фінансової діяльності. Надійність, прибутковість, ліквідність і диверсифікація стали основою стратегічного управління активами компанії.

На момент завершення фінансового звіту станом на 31.12.2022 року, інвестиційний портфель Товариства включає різноманітні фінансові інструменти, зокрема грошові кошти та їх еквіваленти (таблиця 3.4).

Таблиця 3.4 - Види фінансових інвестицій ПрАТ «СК «Євроінс Україна» станом на 31.12.2022 року

Види фінансових інвестицій	Станом на 31.12.2022
Поточні фінансові інвестиції, тис. грн.	82 491
1) облігації внутрішньої державної позики України	11 673
2) депозити в національній валюті на строк більше 3-х місяців	9 964
3) депозити в іноземній валюті на строк більше 3-х місяців	24 796
4) депозити в банківських металах	5 286
5) акції, придбані для торгівлі	19 260
6) облігації, придбані для торгівлі	11 512
Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	45 151
1) поточні рахунки в банках в національній валюті	12 558
2) поточні рахунки в банках в іноземній валюті	21 314
3) депозити в національній валюті строком погашення до 3-х місяців	40 936
4) депозити в іноземній валюті строком погашення до 3-х місяців	51 874
Всього	126 682

За переконанням керівництва компанії, балансова вартість фінансових інвестицій, яка відображена у фінансовій звітності, суттєво не відрізняється від їх справедливої вартості. Це свідчить про те, що компанія дбайливо веде облік своїх інвестицій та використовує надійні методи оцінки, які відображають реальну ринкову вартість активів. Такий підхід підкреслює транспарентність та достовірність фінансової звітності компанії, що є ключовим аспектом для стейкхолдерів та інвесторів. Це відображає стратегічний підхід до управління ліквідністю та готовність компанії до швидкого реагування на зміни на фінансових ринках.

Зосередження на принципах прибутковості та рентабельності свідчить про те, що керівництво активно працює над оптимізацією доходів в рамках прийнятних ризиків. Орієнтація на диверсифікацію інвестицій спрямована на забезпечення стійкості та захисту портфеля від можливих ризиків.

Однак, незважаючи на те, що компанія хоче показати високий ступінь професіоналізму та відповідальності керівництва ПрАТ «СК «Євроінс Україна», на сьогоднішній день не може похвалитися значними результатами у

диверсифікації резервів. За фінансовими даними спостерігаються проблеми у накопиченні тих самих резервів, хоча інвестиційний портфель має різні напрямки і все ж таки якась частка коштів виступає резервами, для компанії такого рівня ця сума майже невідчутна і у разі настання несприятливих умов, банкрутство не заставить себе довго очікувати.

3.3 Репутаційно-імеджевий підхід по роботі зі стейкхолдерами та фінансова надійність ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

Однією з ключових причин зменшення продуктивності страхових компаній, що призводить до їхнього банкрутства та ліквідації, є поточне втрачання довіри користувачів до страхових продуктів і послуг.

В умовах економічної нестабільності на вітчизняному фінансовому ринку, вибір страхової компанії для користування її послугами стає результатом уважного розгляду як поточними так і потенційними клієнтами. Вони приймають своє рішення на підставі інформації про репутацію та імідж компанії на фінансовому ринку.

Враховуючи дану обставину, досить доцільно рекомендувати розширити сферу застосування репутаційно-імеджевого підходу у взаємодії системи фінансової стабільності страхової компанії з її зовнішніми користувачами.

Зосередження на зміцненні та підвищенні рівня довіри через покращення репутації стане важливим кроком у поліпшенні ефективності її фінансової діяльності та збереженні стабільності в умовах конкурентного ринкового середовища.

В умовах загального недовір'я до більшості загальнодоступних джерел інформації вважаємо, що споживач може формувати враження щодо репутації та іміджу страхової компанії лише на основі власних оцінок і висновків.

Таким чином, пропонуємо використовувати репутаційно-іміджевий підхід у взаємодії ПрАТ «СК «Євроінс Україна» зі споживачами (рисунок 3.3), використовуючи розроблені у роботі методичні принципи для зовнішнього оцінювання рівня фінансової надійності страхової компанії.

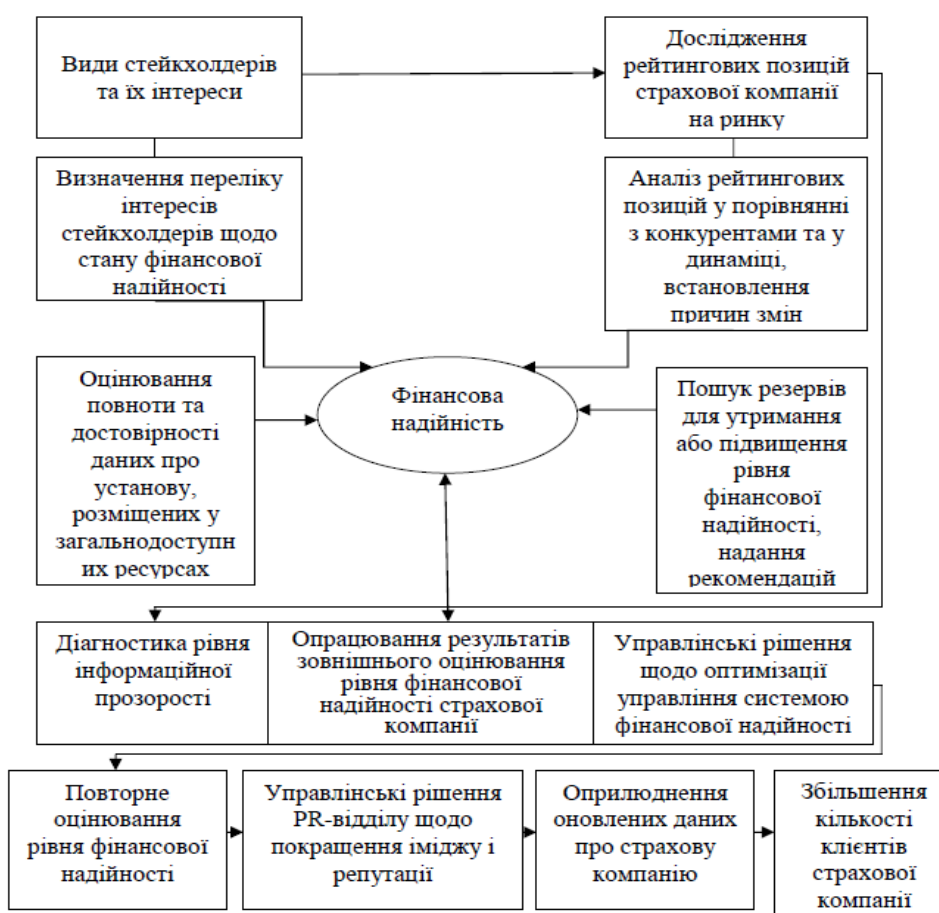

Рисунок 3.3 – Репутаційно-іміджевий підхід по роботі зі стейкхолдерами та фінансова надійність ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

Оцінка рівня фінансової надійності страхових компаній є завданням, що може бути здійснене керівництвом установ, управлінським персоналом, регуляторними органами та іншими зацікавленими сторонами, що прагнуть зрозуміти ефективність їх функціонування.

Ці різні групи осіб, організацій та суб'єктів, об'єднані загальним інтересом до результативності страхових компаній, можуть бути визнані як "стейкхолдери".

У контексті оцінки фінансової надійності, кожна з цих стейкхолдерських груп має власні погляди і очікування від страхових компаній. Їхні різноманітні підходи та оцінки сприяють створенню комплексного образу фінансового стану та діяльності страхових організацій.

Різнманітні групи стейкхолдерів мають різні можливості впливу та різний рівень зацікавленості у фінансовій надійності страхової компанії. Оцінка фінансової стійкості компанії є ключовим фактором, який може визначати рішення щодо користування послугами страхової компанії (з погляду потенційного клієнта) або слугувати підставою для відмови у встановленні партнерських відносин у майбутньому.

Фінансові, інвестиційні та управлінські рішення, прийняті стейкхолдерами, взаємодіють із фінансовою стабільністю страхової компанії. Ці оцінки можуть впливати на вибір клієнтів щодо користування послугами компанії та формування стратегічного партнерства.

Враховуючи ці різноманітні перспективи стейкхолдерів, рішення, які приймаються, визначають траєкторію розвитку та фінансового успіху страхової компанії.

На рисунку 3.4 представлена карта стейкхолдерів для ПрАТ «СК «Євроінс Україна» з деталізацією їх впливу на фінансову стійкість страхової компанії та ступеня інтересу до результатів управління системою фінансової надійності.

Під час проведення дослідження виявлено, що стосовно страхової компанії існують конкретні вимоги щодо оприлюднення даних про результати її діяльності. Відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", страхові компанії та інші фінансові установи зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність і річну консолідовану фінансову звітність до 30 квітня року, наступного за звітним періодом.

Це включає в себе розміщення інформації на власному веб-сайті та публікацію в періодичних чи неперіодичних виданнях.

Вплив на систему фінансова надійність страхової компанії	Високий		Середній		Помірний		Низький	
	Регулятори фінансового ринку - вплив через встановлення нормативів, накази, розпорядження				Засновники та власники – вплив через фінансове забезпечення, внутрішній контроль			
	Рейтингові агентства – вплив через позиціонування установи серед конкурентів на фінансовому ринку		Персонал – вплив через виконання (добросовісне чи ні) власних функцій і завдань		Топ-менеджмент – вплив через прийняття управлінських рішень у межах наданих повноважень		Інвестори, кредитори – вплив через прийняття позитивних	
	Засоби масової інформації – вплив через розповсюдження інформації про стан і репутацію установи		Партнери – вплив через прийняття рішень про підтримку партнерських стосунків або відмову від них		Клієнти – вплив через прийняття рішення про продовження використання послуг і продуктів або відмову від них		Відокремлені підрозділи – вплив через виконання або невиконання встановлених показників діяльності	
Фізичні та юридичні особи – вплив через прийняття рішення щодо використання продуктів і послуг установи		Конкуренти – вплив через використання механізмів сумліної або несумліної конкуренції, сприяння відтоку клієнтів		Рівень зацікавленості в результатах управління системою економічної безпеки				

Рисунок 3.4 – Карта стейкхолдерів фінансових установ з позиції управління фінансової надійності

Крім того, виявлено, що стейкхолдери страхової компанії, такі як засновники, топ-менеджмент, регулятори ринку, рейтингові агентства, персонал, партнери, клієнти, ЗМІ, фізичні та юридичні особи, конкуренти, відокремлені підрозділи, інвестори та кредитори, мають різні рівні впливу на фінансову надійність компанії.

Їхні дії та рішення можуть визначати ефективність системи фінансової безпеки. Оцінка цього впливу визначається рівнем зацікавленості, який може бути низьким, помірним, середнім чи високим. Це важливий фактор для забезпечення стійкості та успішності страхової компанії в динамічному фінансовому середовищі.

Страхові компанії піддаються оцінці з боку різних стейкхолдерів за різними параметрами, що сприяє формуванню рейтингів, які відображають їхню фінансову стійкість.

З точки зору зовнішніх стейкхолдерів, таких як клієнти, інвестори, регулятори та інші зацікавлені особи, використання рейтингів страхових

компаній може бути корисним для оцінки рівня їхньої фінансової стійкості. Нижче наведено кілька ключових параметрів, за якими можна складати рейтинги страхових компаній:

- 1) Обсяги активів: Рейтинг за обсягами активів дозволяє оцінити майнову безпеку страхової компанії. Великі обсяги активів можуть свідчити про її фінансову стабільність та можливість ефективного управління ресурсами.
- 2) Розміри резервів: Рейтинг за розмірами резервів вказує на здатність компанії виконувати завдання забезпечення функціонування системи фінансової надійності та усунення наслідків ризиків.
- 3) Розміри виплат і премій: Цей рейтинг відображає рівень довіри клієнтів до страхової компанії та її ділову репутацію при виконанні зобов'язань, оскільки великі виплати можуть вказувати на надійність.
- 4) Розмір капіталу: Рейтинг за розміром капіталу є важливим для забезпечення фінансово-інвестиційної безпеки. Високий рівень капіталу може свідчити про здатність компанії витримувати фінансові труднощі.

Оцінка за цими параметрами може надати цілеспрямовану інформацію стейкхолдерам та сприяти об'єктивній оцінці фінансової стійкості страхової компанії.

В таблиці 3.5 представлений перелік страхових компаній, які входять до першої двадцятки рейтингів за наведеними параметрами.

Таблиця 3.5 – Рейтингові позиції страхових компаній України за 9 місяців 2023 рік

Рейтингова позиція	Параметр рейтингування				
	За обсягами активів	За розміром капіталу	За розмірами резервів	За розмірами виплат	За обсягами премій
1	Агх	Агх	Агх	Allianz Україна	Агх
2	Уніка	Уніка	Уніка	Країна	Тас Сг
3	Усг	Інго	Тас Сг	Усг	Уніка
4	Тас Сг	Pzu Україна	Усг	Євроінс Україна	Усг
5	Інго	Тас Сг	Інго	Оберіг	Вусо

Кінець таблиці 3.5

Рейтингова позиція	Параметр рейтингування				
	За обсягами активів	За розміром капіталу	За розмірами резервів	За розмірами виплат	За обсягами премій
6	Pzu Україна	Universalna	Арсенал Страхування	Експрес Страхування	Інго
7	Княжа	Арсенал Страхування	Pzu Україна	Аско-Донбас Північний	Арсенал Страхування
8	Арсенал Страхування	Вусо	Княжа	Арсенал Страхування	Княжа
9	Universalna	Усг	Universalna	Уніка	Universalna
10	Вусо	Оранта	Вусо	Інго	Pzu Україна
11	Оранта	Княжа	Оранта	Альфа-Гарант	Оранта
12	Євроінс Україна	Колоннейд Україна	Гардіан	Pzu Україна	Гардіан
13	Гардіан	Експрес Страхування	Євроінс Україна	Тас Сг	Перша
14	Перша	Гардіан	Перша	Європейський Страховий Альянс	Експрес Страхування
15	Колоннейд Україна	Перша	Allianz Україна	Арх	Колоннейд Україна
16	Експрес Страхування	Європейське Туристичне Страхування	Експрес Страхування	Саламандра	Євроінс Україна
17	Allianz Україна	Мегаполіс Ст	Колоннейд Україна	Еталон	Альфа-Гарант
18	Брокбізнес	Євроінс Україна	Альфа-Гарант	Оранта	Ультра Альянс
19	Еталон	Країна	Еталон	Вусо	Країна
20	Європейське Туристичне Страхування	Брокбізнес	Брокбізнес	Віді-Страхування	Оберіг

В результаті наших досліджень виявлено, що більшість компаній, які увійшли до одного рейтингу, займають високі позиції і у інших рейтингах.

Це свідчить про те, що компанії, які визнаються високою фінансовою стійкістю за одним критерієм, зазвичай також володіють вражаючими показниками в інших аспектах їхньої діяльності.

Такий підхід дозволяє зовнішнім стейкхолдерам, таким як інвестори, клієнти та регулятори, отримати повніше уявлення про професійний статус компаній на ринку страхування.

Вивчаючи хоча б один рейтинг страхових компаній на ринку, зовнішній стейкхолдер отримує інформацію про тих учасників галузі, які мають найвищі показники ефективності. Це, в свою чергу, свідчить про їхню здатність ефективно управляти власною системою економічної безпеки, забезпечуючи господарську стабільність та перспективи подальшого функціонування.

Такий аналіз може слугувати важливим інструментом для прийняття узгоджених рішень із сторони зацікавлених сторін в контексті вибору страхового партнера чи інших стратегічних взаємодій.

Таким чином, запропоновані нами рекомендації щодо вдосконалення управління системою економічної надійності страхових компаній ґрунтуються на принципах клієнтоорієнтованого управління та побудові партнерської взаємодії системи фінансової стійкості страхової компанії із зовнішніми стейкхолдерами.

Результати оцінювання рівня фінансової стійкості страхової компанії з позиції зовнішніх стейкхолдерів, в межах репутаційно-іміджевого підходу до управління нею, а також оцінка рівня фінансової стійкості з позиції управлінського персоналу, свідчать про те, що високий рівень фінансової стійкості є характеристикою страхової компанії.

Це може слугувати підґрунтям для успішної взаємодії з різними зацікавленими сторонами на ринку страхування.

У таблиці 3.6 наведені рекомендовані заходи для включення у повсякденну діяльність компанії, щодо покращення рівня фінансового управління та фінансової стабільності.

Таблиця 3.6 – Рекомендовані заходи щодо удосконалення управління фінансами ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

№ з/п	Назва заходу	Короткий зміст	Прогнозований результат
1	Матриця фінансового розвитку та оптимізація фінансової стратегії	Система координат матриці в повній мірі відображає сумарну оцінку розвитку ключових аспектів діяльності, таких як страховий та фінансовий бізнес (ІВ та ФВ). Ці показники визначають важливі напрямки для досягнення збалансованості, використовуючи інтегральний показник розвитку FDP	Забезпечення ефективного управління фінансовим потенціалом та ресурсами компанії для досягнення стратегічних цілей
2	Диверсифікація страхових резервів компанії	Підвищення здатності виконувати свої зобов'язання перед клієнтами та забезпечення фінансової стабільності в умовах ризиків	Диверсифікація страхових резервів компанії дозволить зменшити негативний вплив на них зовнішніх факторів і таким чином не втратити можливість виконувати поставлені перед компанією зобов'язання.
3	Репутаційно-імеджевий підхід по роботі зі стейкхолдерами та фінансова надійність ПрАТ «СК «Євроінс Україна»	Розширення сфери застосування репутаційно-імеджевого підходу у взаємодії системи фінансової стабільності страхової компанії з її зовнішніми користувачами. Побудова карти стейкхолдерів	Встановлення високого рівня фінансової стійкості та надійності страхової компанії.

Перелік рекомендацій, на наш погляд, є актуальним для умов сьогодення та має практичний характер.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі визначено проблеми функціонування страхового ринку та наведено інструменти для їх вирішення шляхом вдосконалення управління.

Здійснено аналіз страхового і фінансового бізнесу, аналіз фінансів компанії проведено через матрицю фінансового розвитку та здійснено удосконалення фінансової стратегії. Наведені напрямки та особливості диверсифікації страхових резервів компанії, а також здійснено аналіз фінансових інвестицій ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023 рік. Варто відзначити, що компанія вдало здійснює політики диверсифікації активів, та направляє їх у різні напрямки інвестицій.

Використання комплексного показника фінансового потенціалу розвитку (FDP) є ефективним інструментом для оцінки фінансового забезпечення діяльності. Цей показник дозволяє враховувати різноманітні аспекти фінансового стану компанії і надає можливість отримати комплексну оцінку її фінансового потенціалу.

FDP може включати різні фінансові показники, такі як прибуток, ліквідність, ефективність управління активами та пасивами, рентабельність інвестицій, рівень забезпеченості страхових резервів тощо.

Цей комплексний показник дозволяє отримати цілісний погляд на фінансовий стан компанії і зробити висновки щодо її здатності виконувати зобов'язання та розвиватися в майбутньому.

Використання FDP може бути корисним для прийняття управлінських рішень, а також для зовнішнього аналізу стану фінансів компанії стейкхолдерами, такими як інвестори, регулятори, партнери та інші зацікавлені сторони.

Представлені рейтингові позиції страхових компаній України за такими критеріями, як: за обсягами активів; за розміром капіталу; за розмірами резервів; за розмірами виплат; за обсягами премій.

Запропоновано застосовувати репутаційно-іміджевий підхід у взаємодії ПрАТ «СК «Євроінс Україна» зі споживачами та розроблені роботи методичні принципи для зовнішнього оцінювання рівня фінансової надійності страхової компанії.

Було виявлено, що стейкхолдери страхової компанії, мають різні рівні впливу на фінансову надійність компанії та наведено можливі заходи, заходи щодо удосконалення управління фінансами.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження економічної сутності та аналіз змістових характеристик дозволили сформулювати власне уявлення щодо управління фінансами страхової компанії та можливостями до його покращення.

Стан та якість фінансових ресурсів страхової компанії, на пряму залежать від того, чи буде вона залишатися платоспроможною та здатною в повному обсязі своєчасно виконувати всі взяті на себе зобов'язання в умовах функціонування в динамічному бізнес-середовищі.

Також важливо, щоб компанія могла забезпечити відновлення своїх фінансових показників до необхідного рівня у разі дії негативних чинників.

Велика увага приділяється особливостям управління фінансовими потоками в системі управління фінансовим потенціалом страхової компанії, зокрема ризиковий характер руху фінансових ресурсів.

Також виокремлені ключові аспекти, серед яких різноманітність грошових потоків, джерела формування та напрямки використання фінансових ресурсів, вплив результатів діяльності на формування прибутку чи збитку, а також розгалуженість та багатогранність розподілу грошових коштів між учасниками страхових відносин.

У фінансовому механізмі потенціалу страхової компанії виділено методи формування капіталу, які використовуються за рахунок як внутрішніх, так і зовнішніх джерел. Ключові завдання управління капіталом страхової організації визначено з метою оптимізації його структури та ефективного використання.

Одним із основних аспектів є ранжування завдань, які вирішуються на різних рівнях управління капіталом страховика. В цілому, управління капіталом має на меті забезпечити оптимальне співвідношення власного та залученого капіталу, ефективне використання власного капіталу та розміщення страхових

резервів з урахуванням принципів безпечності, прибутковості, ліквідності та диверсифікації.

В результаті аналізу сучасного стану розвитку страхового ринку України виявлено, що цей ринок є другим за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків. За даними на серпень 2023 року загальна кількість страхових компаній становила 115, з них 12 були спеціалізовані на страхуванні життя ("life"), а 103 – на страхуванні майна та відповідальності ("non-life"). Важливим аспектом є тенденція до зменшення кількості страхових компаній на ринку.

Ці дані свідчать про те, що ринок страхових послуг в Україні є досить розвиненим, але водночас спостерігається консолідація гравців у цьому секторі, що може мати вплив на конкуренцію та структуру ринку.

Оцінка фінансового потенціалу ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за період з 2020 по 2022 роки на основі абсолютних показників та відносних коефіцієнтів вказує на погіршення фінансової стійкості страховика. Незважаючи на високий рівень фінансової забезпеченості страхової діяльності, виявлені тенденції зниження переважної більшості ключових показників ефективності управління фінансовим потенціалом, а розрахунок за п'яти факторною моделлю Альтмана вказує на схильність підприємства до банкрутства.

Це свідчить про необхідність системної та виваженої роботи у сфері управління фінансовим потенціалом компанії. Можливо, вирішення проблеми вимагатиме розроблення та впровадження стратегічних заходів для підвищення фінансової стійкості та оптимізації управління ресурсами компанії.

SWOT-аналіз фінансового потенціалу ПрАТ «СК «Євроінс Україна» вказав на ряд сильних та слабких сторін компанії, а також визначив потенційні можливості та загрози у вітчизняному страховому ринку. Це є важливим етапом для вдосконалення управління фінансовим потенціалом страхової компанії на різних рівнях.

Сильні сторони можуть служити основою для подальшого розвитку та використання конкурентних переваг. Слабкі сторони потребують уваги та коригування, щоб уникнути можливих проблем. Потенційні можливості можуть бути використані для розширення діяльності та покращення результативності. Загрози вимагають стратегій захисту та пристосування до змін у зовнішньому середовищі.

На основі отриманих даних можна розробити конкретні стратегії та заходи для поліпшення управління фінансовим потенціалом компанії.

Здійснивши аналіз витрат ПрАТ «СК «Євроінс Україна» спостерігається їх постійне збільшення, що негативно впливає на дохід компанії. Так, 2021 рік для компанії взагалі був збитковий. Збиток склав 4446 тис. грн., а вже у 2022 році компанія змогла провести реструктуризацію витрат та отримала чистий прибуток у розмірі 16352 тис. грн.

Дослідження, яке викладено в дипломній роботі, надало науково-практичні рекомендації для страхової компанії. Ці рекомендації спрямовані на досягнення відповідного рівня фінансової стабільності та конкурентоспроможності, нарощення фінансового потенціалу, досягнення стратегічних цілей, динамічного розвитку та ефективного протидії різноманітним ризикам. Рекомендації можуть слугувати важливим керівництвом для страхових компаній в управлінні їхнім фінансовим потенціалом та досягненні успішного функціонування на ринку фінансових послуг.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Абдін А.В. Стан та перспективи розвитку страхового ринку України у глобальному світовому просторі / А. В. Абдін // Глобальні проблеми економіки та фінансів: зб. тез доп. міжнар. наук.–практ. конф., м. Прага, 28.12. 2017 р.
2. Базилевич В.Д. Страхова справа / В. Д. Базилевич, А.С. Базилевич. - К: Знання. 2016.
3. Базилевич В.Д. Страховий ринок України : монографія / В. Д. Базилевич. - К:Знання. - 2014. - 374 с.
4. Бовсуновська Г. С. Тенденції розвитку страхового ринку в контексті забезпечення економічної безпеки країни / Г.С. Бовсуновська // Економіка розвитку. - 2017. - № 3.
5. Белянська І. Пандемія – це не зупинка, а глобальний виклик для всьому світу і сприяє лайф – страхуванню. Підсумки страхового ринку за 1 півріччя / І. Белянська // Insurance №5(81). - 2021. URL:https://forinsurer.com/_81.pdf
6. Борисова В.А. Організаційно-економічний механізм страхування / Борисова В.А., Огаренко О.В. – Суми : Довкілля, 2004. – 194 с
7. Бунін С.В. Сучасний стан і тенденції світового ринку страхових послуг / С.В. Бунін // Вісник Харк-го нац-го унів-ту імені В.Н.Каразіна. Харків. 2017. - №12. - С.13-18.
8. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій : навчальний посібник / О. О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2007. – 328 с.
9. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко. Національний університет харчових технологій. – К.: НУХТ, 2012 - 376 с.

10. Закон України Про страхування [із змінами та доповненнями]. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
11. Кміть В.М. Особливості державного нагляду (контролю) страховиків в Україні / В. М. Кміть, А.В. Білаш // Гроші, фінанси і кредит. - 2020. Вип. 52-2. - С.106-111.
12. Кравчук Г. В. Дослідження індикативності страхових виплат на страховому ринку / Г.В. Кравчук // Науковий вісник Сіверщини. Серія : Освіта. Соціальні та поведінкові науки. - 2019. - № 1. - С. 72-82.
13. Косарева І.П. Особливості оцінки фінансової надійності та стійкості страхових компаній України / І. П. Косарева, Д. Д. Лисенко // Інфраструктура ринку. - 2018. - №17. - С.146-151.
14. Лаврук Н. А. Дослідження фінансових результатів діяльності страхових організацій / Н. А. Лаврук, Л. В. Русул. // Мукачівський Державний Університет. – 2018. – №15. – С. 679–687.
15. Лаврук Н.А. Страхування: від теорії до практики: навч. посіб. / Н.А. Лаврук, Л.В. Русул, М.П. Федішин. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. – 288 с.
16. Мілошевич Н. В. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні / Н. В. Мілошевич. // Економіка і суспільство. – 2018. – №16. – С. 758–763.
17. Нагайчук Н. Г. Теоретичні підходи до визначення змісту поняття «фінанси страхових організацій» / Н. Г. Нагайчук. // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – №11. – С. 32–35.
18. Національний банк України Огляд небанківського фінансового сектору за березень 2023 року – [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://forinsurer.com/files/file00745.pdf> (дата звернення 17.11.2023 року)

19. Національний банк України Огляд небанківського фінансового сектору за серпень 2023 року – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://forinsurer.com/files/file00742.pdf> (дата звернення 17.11.2023 року)

20. Національний банк України Підсумки роботи страхового ринку у першому півріччі 2022 року – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-pidbiv-pidsumki-roboti-strahovogo-rinku-u-pershomu--pivrichchi-2022-roku> (дата звернення 17.11.2023 року)

21. Про затвердження Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя : Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.12.2004 № 3104 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0019-05>.

22. Про затвердження Методики формування резервів із страхування життя : Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27.01.2004 № 24 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0198-04#n16>.

23. Показники діяльності страхових компаній. URL: https://bank.gov.ua/files/stat/Insurance_companies_2022-10-01.xlsx (дата звернення 18.10.2023).

24. Про ведення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022. - [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення 16.10.2023).

25. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Закон України №79-IX від 12.09.2019 року. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text> (дата звернення: 27.11.2023).

26. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14/ed20230101#n1434> (дата звернення: 05.11.2023).

27. Про затвердження Методики формування резервів із страхування життя: Розпорядження Держфінпослуг від 27.01.2004 № 24. [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0198-04?find=1&text=%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82#w1_1 (дата звернення: 10.12.2022).

28. Ротова Т. Регулювання ринку страхових послуг в Україні / Т. Ротова, І. Манько // Товари і ринки. - 2018. - № 1. - С. 121–134.

29. Світлична О. С. Управління фінансами страхових організацій : навч. пос. / О. С. Світлична, Н. М. Сташкевич - Одеса: Атлант, 2015 – 258 с.

30. Цуркан І.М. Фінансова стійкість страхової компанії та ключові умови її забезпечення / І.М. Цуркан, А.О. Остапенко // Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» - Дніпро. – 2020.

31. Цуркан І.М. Фінансова стійкість страхової компанії та ключові умови її забезпечення / І. М. Цуркан, А. О. Остапенко // Ефективна економіка. 2020. №4. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/57.pdf (дата звернення: 14.10.2023).

32. Чайка Т. Ю. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності за балансом, урахування фінансових і виробничих особливостей підприємства під час здійснення коефіцієнтного аналізу ліквідності / Т. Ю. Чайка, С.Є.Лошакова, Я. С. Водоріз // Економіка і суспільство. - 2018. - №15. - С. 900–908.

33. Юрченко М. Є. Знаходження ймовірності банкрутства страхової компанії за стохастичних страхових виплат / М. Є. Юрченко // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2018. - Вип. 3. - С. 157-159.

34. Федоренко В.Г. Інвестознавство : [підручник] / В.Г. Федоренко ; 3-тє вид., доп. – К. : МАУП, 2013. – 480 с
35. Фінансовий моніторинг : навч. посіб. / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. – 204 с.
36. Фурман В. М. Страхування: теоретичні засади та стратегія розвитку : монографія / В. М. Фурман. – К. : Наукова думка, 2006. – 334 с.
37. Ходько Р.М. Вітчизняне страхування рухається до світових стандартів / Р.М. Ходько // Галицькі контракти. – 2009. – № 2. – С. 21-24 .
38. Шевчук О. Оцінка фінансового стану та ефективності діяльності страхових компаній України / О.Шевчук // Регіональна економіка. 2016. № 11. С. 137–142
39. Шинкаренко О. М. Методичні аспекти аналізу фінансових результатів страхових компаній / О. Шинкаренко, Н. М. Бразілій // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. – Економічні науки. – 2015. – Вип. 28. – С. 164-173.
40. Шмиголь Н. М. Доходи підприємств: сучасні методи управління / Н. М. Шмиголь // Економіка: проблеми теорії та практики. – Вип. 228. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2010.
41. Шумелда Я.П. Страхування: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, розширене. – К.: Міжнародна агенція «БІЗОН», 2007. - 384с
42. Яворська Т. В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : монографія / Т. В. Яворська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. –420 с

ДОДАТКИ

Додаток Б Структура управління ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

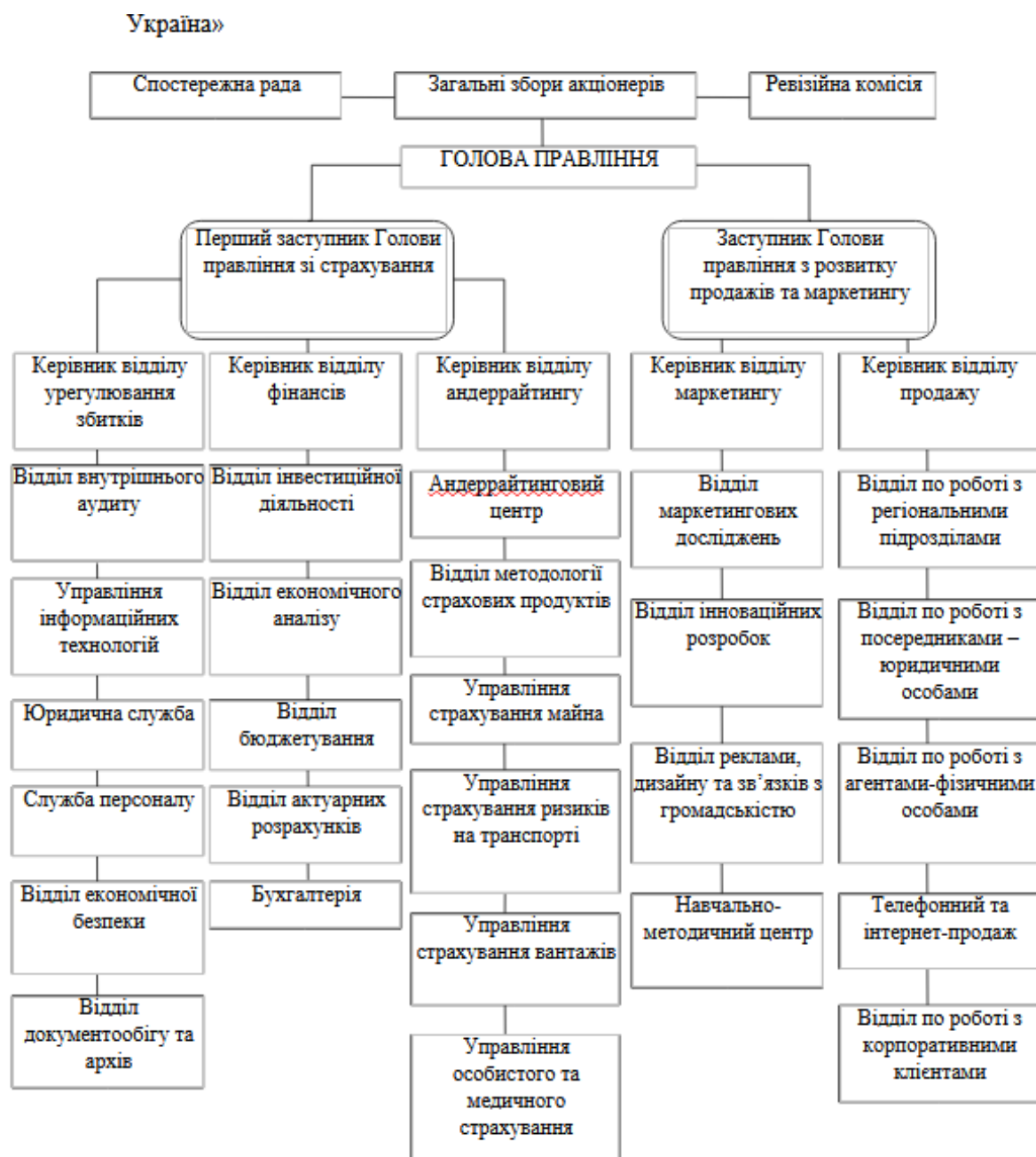

Рисунок А.1 – Структура управління страхової компанії «Євроінс Україна»

Додаток Б Аналіз балансу ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

Таблиця Б.1 – Аналіз активів балансу ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2020-2022 роки

Актив	2020 рік, тис. грн.	2021 рік, тис. грн.	2022 рік, тис. грн.	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				тис. грн.	%	тис. грн.	%
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи (залишкова вартість)	19025	23296	23906	4271	22,45	610	2,62
Основні засоби	57006	53897	48713	-3109	-5,45	-5184	-9,62
Інші фінансові інвестиції	4256	7401	0	3145	73,90	-7401	-100,00
Довгострокова дебіторська заборгованість	0	0	0	0	0,00	0	0,00
Відстрочені податкові активи	2264	9982	3620	7718	340,90	-6362	-63,73
Відстрочені аквізаційні витрати	56806	82740	73277	25934	45,65	-9463	-11,44
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	52116	88236	109548	36120	69,31	21312	24,15
Усього за розділом I	191473	265552	259064	74079	38,69	-6488	-2,44
II. Оборотні активи							
Виробничі запаси	1399	1071	1005	-328	-23,45	-66	-6,16
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	61841	57354	94085	-4487	-7,26	36731	64,04
Дебіторська заборгованість за рахунками: - за виданими авансами	3016	2565	5121	-451	-14,95	2556	99,65
- з бюджетом	86	165	184	79	91,86	19	11,52
- Інша поточна дебіторська заборгованість	811	5822	3585	5011	617,88	-2237	-38,42

Кінець таблиці Б.1

Актив	2020 рік, тис. грн.	2021 рік, тис. грн.	2022 рік, тис. грн.	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				тис. грн.	%	тис. грн.	%
II. Оборотні активи							
Поточні фінансові інвестиції	41157	94492	82491	53335	129,59	-12001	-12,70
Гроші та їх еквіваленти	56397	45151	126682	-11246	-19,94	81531	180,57
Частка перестраховика у страхових резервах	75621	99872	400557	24251	32,07	300685	301,07
Усього за розділом II	241761	308809	718118	67048	27,73	409309	132,54
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0	0,00	0	0,00
Баланс	433234	574361	977182	141127	32,58	402821	70,13

Таблиця Б.2 - Аналіз пасивів балансу ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2020-2022 роки

Пасив	2020 рік, тис. грн	2021 рік, тис. грн	2022 рік, тис. грн.	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				тис. грн.	%	тис. грн.	%
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	72684	77940	77940	5256	7,23	0	0,00
Капітал у дооцінках	48191	46586	42519	-1605	-3,33	-4067	-8,73
Додатковий капітал	89997	137306	137306	47309	52,57	0	0,00
Емісійний дохід	62152	109461	109461	47309	76,12	0	0,00
Резервний капітал	1867	3744	3744	1877	100,54	0	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий прибуток)	-100833	-106400	-85673	-5567	5,52	20727	-19,48
Інші резерви	17345	18194	15425	849	4,89	-2769	-15,22
Усього за розділом I	129251	177370	191261	48119	37,23	13891	7,83

Кінець таблиці Б.2

Пасив	2020 рік, тис. грн	2021 рік, тис. грн	2022 рік, тис грн.	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				тис. грн.	%	тис. грн.	%
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Страхові резерви	209143	308112	602779	98969	47,32	294667	95,64
- резерв збитків або резерв належних виплат	40854	67972	390976	27118	66,38	323004	475,20
- резерв незароблених премій	168289	240140	211803	71851	42,70	-28337	-11,80
Усього за розділом II	209143	308112	602779	98969	47,32	294667	95,63
III. Поточні зобов'язання та забезпечення							
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	4609	5592	11102	983	21,33	5510	98,53
- розрахунками з бюджетом	3019	3638	5168	619	20,50	1530	42,06
- у тому числі з податку на прибуток	3001	3625	5158	624	20,79	1533	42,29
- розрахунками зі страхування	424	730	376	306	72,17	-354	-48,49
- розрахунками з оплати праці	1391	1774	1419	383	27,53	-355	-20,01
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	3585	5556	5268	1971	54,98	-288	-5,18
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	674	1257	1525	583	86,50	268	21,32
Поточні забезпечення	5445	5348	10469	-97	-1,78	5121	95,76
Інші поточні зобов'язання	75693	64984	147815	- 10709	-14,15	82831	127,46
Усього за розділом III	94840	88879	183142	-5961	-6,29	94263	106,06
Баланс	433234	574361	977182	14112 7	32,58	402821	70,13

Таблиця Б.3 – Аналіз динаміки та структури балансу ПрАТ «СК
«Євроінс Україна» за 2020-2022 рік

Статті балансу	Показники, тис.грн.			Темпи приросту, %		Питома вага, %		
	2020	2021	2022	2021/ 2020	2022/ 2021	2020	2021	2022
Довгострокові фінансові інвестиції	6331	4256	7401	67,22	173,90	2,06	0,98	1,29
Відстрочені податкові активи	1654	2264	9982	136,88	440,90	0,54	0,52	1,74
аквізиційні витрати	43537	56806	82740	130,48	145,65	14,14	13,11	14,41
Усього необоротних активів	170700	191473	265552	112,17	138,69	55,46	44,20	46,23
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	32207	61841	57354	192,01	92,74	10,46	14,27	9,99
Поточні фінансові інвестиції	9574	41157	94492	429,88	229,59	3,11	9,50	16,45
Частка перестраховика у страхових резервах, у тому числі в:								
резервах збитків або резервах належних виплат	3655	12887	23565	352,59	182,86	1,19	2,97	4,10
Усього оборотних активів	137101	241761	275283	176,34	113,87	44,54	55,80	47,93
Баланс	307801	433234	574361	140,75	132,58	100	100	100
Зареєстрований (пайовий) капітал	72684	72684	77940	100,00	107,23	23,61	16,78	13,57
Нерозподілений прибуток	-132055	-100833	-106400	76,36	105,52	-42,90	-23,27	-18,52
Усього власного капіталу	92732	129251	177370	139,38	137,23	30,13	29,83	30,88
Страхові резерви	163752	209143	308112	127,72	147,32	53,20	48,27	53,64

Кінець таблиці Б.3

Статті балансу	Показники, тис.грн.			Темпи приросту, %		Питома вага, %		
	2020	2021	2022	2021/ 2020	2022/ 2021	2020	2021	2022
Усього довгострокових зобов'язань та забезпечень	16375 2	20914 3	88879	127,72	42,50	53,20	48,27	15,47
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	492	674	1257	136,99	186,50	0,16	0,16	0,22
Усього поточних зобов'язань та забезпечень	51317	5445	5348	10,61	98,22	16,67	1,26	0,93
Баланс	30780 1	43323 4	57436 1	140,75	132,58	100	100	100